

A tartalomból

1-4. oldal

Őszi védműszemle – nincs jelentős probléma működési területünkön

4-6. oldal

27,5 millió m³-rel kevesebb öntözővizet szolgáltatunk a 2022-es évhez képest

6-7. oldal

A vízkészlet-gazdálkodásról és a vízminőség-védelemről tanácskoztak Harkányban

7-9. oldal

Pályázati hírek

9-10. oldal

A Magyar-Román Vízminőségi Albizottság ülése

10-14. oldal

Öntözésfejlesztési lehetőségek a Körös-vidéken

14. oldal

Továbbképzési hírek

15-16. oldal

Személyügyi híreink

16-19. oldal

70 éves a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság

19-20. oldal

14 évesek lettünk

21-22. oldal

Kincsek a talpunk alatt

23-24. oldal

Kalocsától Ópusztaszerig – a vízügyes nyugdíjasok színes élete

24. oldal

A Szivárvány Nyugdíjas Klub tagjait köszöntöttük

24-25. oldal

Újra lelkes csapatok gyúrták a kolbászt a IV. KÖVIK Kolbászgyúró Versenyen

25-26. oldal

Mikulásbuli vagy játszóház?

27-28. oldal

180 fokos fordulat időjárásunkban a 2023-as hidrológiai évben

28-31. oldal

Hidrometeorológia, hidrológia

**Kellemes karácsonyi ünnepeket,
egészségben és sikerekben gazdag
boldog új évet kívánunk!**

**„A karácsonyt a szívem mélyén ünneplem
és megpróbálom egész évben
hordozni magammal.”**

Charles Dickens

Őszi védműszemle – nincs jelentős probléma működési területünkön

A bizottság gyalogosan is szemlélte a Hármas-Körös mentén

Ritka szerencsés időjárás keretezte ez évi védműszemléinket, hiszen az csak a novemberre átcsúszott napokon fordult enyhén csapadékosra. Ily módon valamennyi művünkhöz el tudtunk jutni és védtöltéseinket is végig lehetett szemlélteni. Az általános képet tekintve nincs olyan körülmény, amely veszélyeztetni létesítményeink állékonyságát, funkcióellátó képességét.

A szolnoki székhelyű Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatósággal közös pályázat keretében elkészült a Hortobágy-Berettyó bal parti

órházainak időjárástól független megközelítését biztosító, összesen 13.191 m hosszú árvízvédelmi töltést lefedő, két szakaszból álló szórt út.

Az első szakaszt a Mezőtúri közúti híd és a Szandazugi gátörtelep, a második szakaszt a Ballai híd (Túrkeve) és a Csurgoi gátörtelep között megvalósult töltéskorona burkolás képviseli. Az útpályaszerkezet 3 m széles, 25 cm vastag kétrétegű szórt út, tömörített útpadkákkal.

A kivitelezés kiváló minőségű lett, viszont problémát jelent a megbolygatott föld és a kivitelezési

idő alatti, fenntartási nehézségek következtében elszaporodott és megerősödött gyomok jelenléte. A legtöbb gondot az árvízvédelmi töltésen gyomként tekintendő nyárfák okozzák, melyek helyenként a hullámtértől töltéskoronáig érő, bozót-szerű állományt alkotnak. Felszámolásuk az elkövetkezendő időszak fontos feladata lesz.

Gyomfertőzés tekintetében majd' minden év szolgál valami újdonsággal. Az elmúlt időszak nemcsak a gyomként felnövő nyárfákkal, hanem a fenyércirok megjelenésével lepett meg minket. A fenyércirok rendkívül agresszíven terjedő, igénytelen, szinte mindent kibíró, rizómás, egyszikű évelő növény. Magja 4-6 évig csíráképes. Mezőgazdasági kultúrákban akár 50%, vagy annál magasabb gazdasági kárt képes okozni. A világ hatodik legveszélyesebb gyomnövénye. Kétszikű kultúrákban szelektív vegyszerrel irtható. Egyszikű környezetben (ilyen a gyepetakaró is), csak a roppant körülményes célzott vegyszerkijuttatással vagy a gyepel együtt irtható. Ha még nem terjedt nagyon el, eredményesen alkalmazható a „KAPAtox” nevű hatóanyag.

A töltéseket keresztező zsilipek ugyan kisebb-nagyobb fenntartási igényekkel bírnak, de alapvető

Folytatás a 3. oldalon →

Fenyércirok

A Fazekaszugi gátörtelep és szivattyútelep, háttérben a Décs-Fazekaszugi fővízkivétel

feladataik ellátására alkalmasak, megfelelő vízzárást tudnak biztosítani.

Gátórházaink szintén igénylik a folyamatos fenntartást, ezzel együtt általánosságban megfelelő állapotban vannak. Két őrház: a Hosszúfoki és a Sebesfoki esetében az elmúlt évben komoly süllyedési károk jelentkeztek, melyek megállítására az alaptestek alá duzzadó, talajszilárdító műgyantát sajtoltunk. Ezzel a technológiával már több gátórházunknál sikeresen megállítottuk az állagromlást. Eddigi tapasztalataink szerint e két őrház esetében is eredményes a beavatkozás.

Védelmi anyagaink, eszközeink döntően megfelelő szinten rendelkezésre állnak. Néhány - egyszerűen és gyorsan beszerezhető - eszközből 10%-nál nagyobb hiány van, de ezek pótlása szükség esetén gyorsan megoldást nyer.

Az ágazati homokzsák igények kielégítése céljából, a pécsi székhelyű Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóságon alakítottak ki egy megfelelő kapacitású műanyag zsák gyártó üzemet.

Igazgatóságunk védelmi szervezete a tavaszi, I. fokú árvízvédekezés, a Gyulavarsándi fahíd június eleji összedőlését követő kárelhárítási készültség, valamint a több munkatársunkat érintően, a milléri gyakorló pályán lefolytatott két napos gyakorlat okán felkészülten látja el feladatát.

Természetesen sor került a román féllel közös, kölcsönös szemlére is. Ez évben a Fehér-Körös vízgyűjtője került fókuszba. Megtekinthetjük a Fehér-Körös bal parti töltését, az elbontott Gyulavarsándi hidat, a még álló Székudvari fahidat, illetve a Brád alatti, Alváca környéki Fehér-Körös szakaszt.

Hazai területen a Fehér-, Kettős-Körösökre koncentráltak a bizottságok. A román félnek bemutattuk a régi, számos problémával terhes hosszúfoki mobil szivattyútároló helyére épített tágas, korszerű létesítményünket.

A korábbi években kialakult gyakorlat szerint minden szakasz-

Közös szemle nap Hosszúfoki szivattyútelepnél a pécsi „társ” vízügyi igazgatóság szakembereivel

A Magyar-Román szemlebizottság a Fehér-Körös mellett

A Taraji-csatorna kotrása

Horgai 102-es csatorna felújított műtárgya

A szemlebizottság a Dögös I. sz. átemelő telepnél

mérnökség területén lezajlott egy ügynevezett belvizes szemle nap is. Nevével ellentétben nem csak a belvízvédelmi művek, hanem az öntözőcsatornák és a kettős hasz-

nosítású művek is górcső alá kerültek. A három nap alatt természetesen nem lehet minden művet megtekinteni. A szemle tárgyát képezték az év folyamán felmerült

problémás műtárgyak és csatornák, melyek rontják a vízszolgáltatás biztonságát, illetve akadályozzák a vízvezetést.

A csatornák vízszállító képességének fenntartását a tavalyi év óta saját gépekkel tudjuk végezni, ideértve a járótút készítést, a kotráselőkészítő munkákat, valamint a csatorna iszaptalanítását. Egy éppen folyamatban lévő kotrást tudunk megtekinteni a Taraji-csatornán. Műtárgyjavításokra is sor került, ezeket a munkákat zömében a Műszaki Biztonsági Szolgálat végzi, ezek jellemzően acélmunkák (tiltószerkezetek- és mozgatószerkezetek javítása) azonban néhány esetben – amikor ezek a feladatok a műtárgy betonszerkezetét is érintették - külső vállalkozót kellett megbízni. Ilyen munkát tekintettünk meg például a Horgai 102-es csatorna 2+060 szelvényében.

A csatornák állapota a tavalyi évhez képest stagnáló állapotot mutat. A jelenlegi fenntartási lehetőségeinkkel ez a szintentartás biztosítható. A főcsatornák vízszállító képessége 70-75%-os átlagos értéket mutat. Egy belvízvédkezési szituációban több helyen is felmerülhet azonnali beavatkozási igény. A belvízvédelmi művek közül a szivattyútelepek egy nagyobb vízkárelhárítási feladat jelentkezése esetén is alkalmasak a feladat ellátására, természetesen a nem felújított gépek esetében meghibásodások előfordulhatnak. Jelenleg a kieső szivattyútelepi kapacitás 3,5 m³/s, melyek lehetőség szerinti kijavítása fontos és ütemezendő feladat.

A védműszemle tapasztalatai alapján bizakodva nézünk a jövőbe, a felülvizsgálat során nem tapasztaltunk jelentős problémát.

Kisházi Péter Konrád
Bujdosó Szabolcs

27,5 millió m³-rel kevesebb öntözővizet szolgáltatunk a 2022-es évhez képest

Az idei évi mezőgazdasági vízszolgáltatási időszak kezdetén – a korábbi évekhez hasonlóan – elvégeztük a vízszolgáltatási létesítmények/rendszerek felkészítését az öntözési időszakra. Az év folyamán állagjavító munkákat fő-

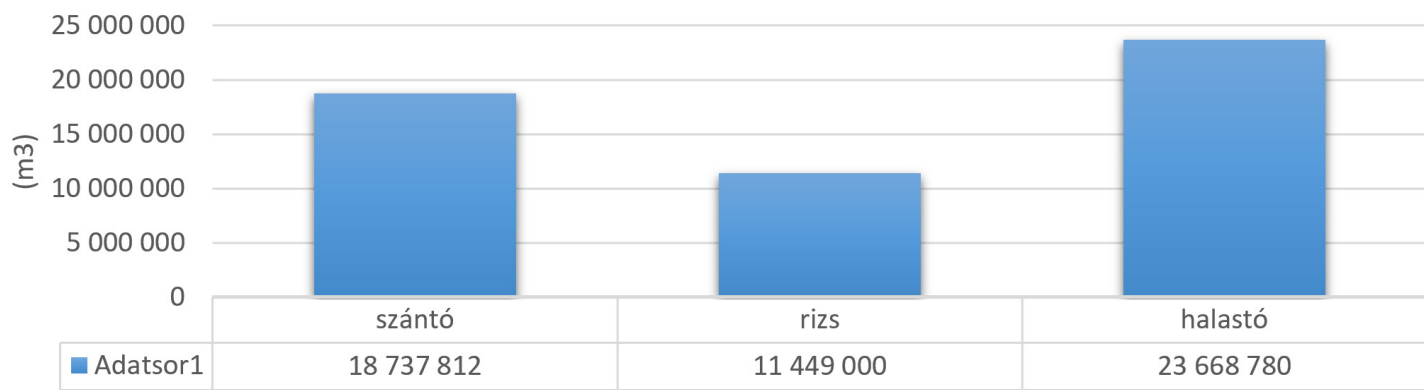
ként a kettősműködésű műveken végeztünk. Ezek jellemzően csatornaiszapolási, növényzetirtási feladatokat, valamint műtárgyak javítását jelentették. A rendszerek felkészítése mellett elvégeztük a vízigények felmérését, majd a

vízfelhasználókkal megkötöttük a vízszolgáltatási szerződéseket.

A jogszabályi környezetről elmondható, hogy a korábbi évekhez képest egy jelentősebb változás történt, hiszen a mezőgazdasági

Folytatás az 5. oldalon →

A 2023. évi mezőgazdasági vízszolgáltatási idény során felhasznált vízmennyiségek (m³) - október 31-ig

vízszolgáltatás díjképzési rendjéről szóló 115/2014. (IV.3.) Korm. rendelet értelmében a 2023. évi mezőgazdasági vízszolgáltatás költségeit tekintve, az alapdíj 50%-át és a változó díj 100%-át a vízhasználók (szántó-, rizs hasznosítás esetében) fizetik meg, míg a fennmaradó alapdíj 50%-át a központi költségvetés fedezi. A halastavi vízhasználók 1500 Ft/hektár díjat fizetnek a velük közvetlen kapcsolatban álló mezőgazdasági vízszolgáltatóknak. Azonban az idei évben „a mezőgazdasági vízszolgáltatás díjképzési rendjéről szóló 115/2014. (IV.3.) Korm. rendelet módosításáról” szóló 193/2023. (V.22.) Korm. rendelet alapján, 2023. évben a Kormány a mezőgazdasági vízszolgáltatás díját a mezőgazdasági vízhasználótól átvállalta.

A 2023. évi öntözési idényben, 2023. október 31-ig 53 855 592 m³ (szántó: 18 737 812 m³, rizs:

11 449 000 m³, halastó: 23 668 780 m³) vízmennyiséget használtak fel az igénylők. Összehasonlításként ez a 2022-es idényben október végéig összesen 81 447 436 m³ volt, amely az előző évi rendkívüli aszálynak tudható be.

Idén a két legnagyobb vízfelhasználású hónap a június és a július volt. Rendkívüli vízszolgáltatásra az idei évben nem került sor. Az idény hátra lévő részét tekintve a november és december havi halastavi gépüzemnaplók még nem állnak rendelkezésünkre.

A 2023. évi öntözési idényben a kizárólagos állami tulajdonú csatornákat és öntözőrendszereket az előző évekhez hasonlóan a KÖVIZIG üzemeltette. A Műszaki Biztonsági Szolgálatunk munkatársai végezték a szükséges vízátemeléseket a gravitációsan nem ellátható rendszerekben. A vízkormányzást, az üzemnaplók begyűj-

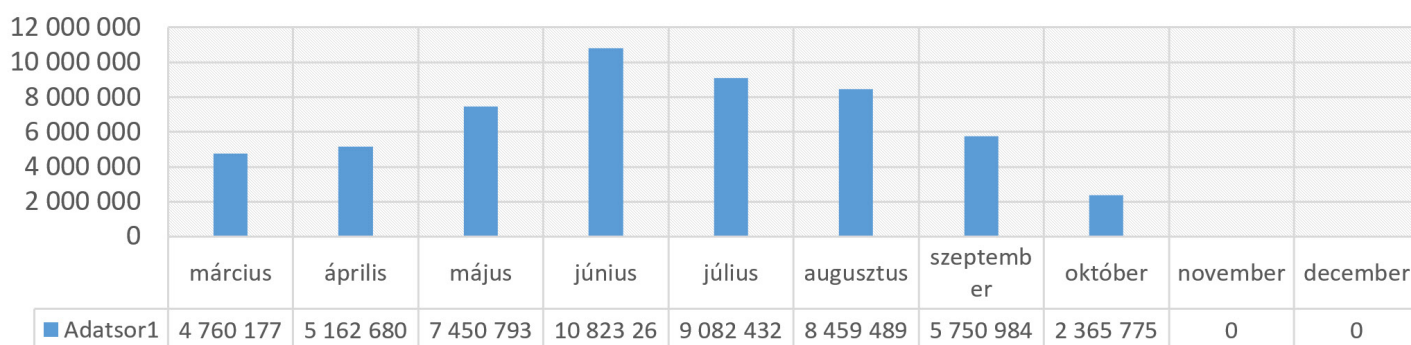
tését és az öntözések felügyeletét a szakaszmérnökségek, területi felügyelők, gát- és csatornaőrök látták el.

Az idei évben több jelentős fenntartási munkát is végeztünk. Többek között ilyen volt a Gyepes-Kopolya felső összekötő csatorna szakaszos iszapkotrása, a Vetréti-főcsatorna szakaszos iszapkotrása, valamint a VIII. Szandazugicsatorna szakaszos iszapkotrása. Több műtárgyjavítási munkát is el tudtunk végezni, mely érintette a Gyulavári-főcsatornát, a Horgai 102-es csatornát, a Félhalmi 2. sz. öntözőcsatornát, valamint a Kamuti-főcsatornát és a Szent-László-csatornát.

A KÖVIZIG illetékességi területén öt vízhiány kezelő körzet van, a 12.01. Szarvasi, a 12.02. Élővízcsatornai, a 12.03. Szeghalmi, a 12.04. Kettős-Sebes Körös közü

Folytatás a 6. oldalon →

A 2023. évi mezőgazdasági vízszolgáltatási idény során felhasznált vízmennyiségek (m³) - havi bontásban

(dél) és a 12.05. Kettős-Sebes Körös közti (észak). A körzetekről 2023. március hónaptól heti gyakorisággal vízhiányjelentést készítettünk, amelyet egy program automatikusan generál az aszálymonitoring állomásokon mért adatokból. Az utolsó jelentést 2023. október közepén kellett elkészítenünk. Az idei évben nem volt szükség vízhiány elleni védekezésre az igazgatóságunk működési területén.

Összességében elmondható, hogy a 2023. évi mezőgazdasági vízszolgáltatás, mind az igazgatóságunk által üzemeltetett, mind az üzemeltetésre kiadott rendszerekben zavartalan volt. Működési területünkön a keletkező vízigényeket maradéktalanul ki tudtuk elégíteni.

Kovács Szabolcs

Fenntartó gép munka közben

A vízkészlet-gazdálkodásról és a vízminőség-védelemről tanácskoztak Harkányban

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (DDVIZIG) szervezésében 2023. november 15-16. között Harkányban rendezték meg az Országos Vízyűjtő-, Vízkészlet-gazdálkodási és Vízminőség-védelmi Értekezletet.

A regisztráció és a résztvevők köszöntése után György Zsolt – a DDVIZIG műszaki igazgatóhelyettese – szólalt fel, és mutatta be a házigazda vízügyet. Elsőként Keresztény Mihály az Országos

Vízügyi Főigazgatóság főosztályvezetője ismertette a vízügyi ágazat jövőbeli feladatait, elvárásait, majd tájékoztatás hangzott el az Integrált Vízkészlet-gazdálkodási Országos Terv legfrissebb eredményeiről, információiról. Az ezt követő szakmai előadások a felszíni vízgazdálkodáshoz kapcsolódtak.

Kora délután a dinamikus vízkészlet-gazdálkodási modellezés volt a fókuszban. Az aktuális kérdések és módszertani fejlesztések szemlél-

tetése után minden vízügyi igazgatóság röviden beszámolt a már elkészített és lefuttatott modellek tapasztalatairól.

A következő témakör a geotermikus energiahasznosítás problémáit tárgyalta, kiemelten kezelve a termálvíz felszíni befogadóba vezetése esetén jelentkező gondokat és szükséges intézkedéseket.

Zárásként a felszín alatti vízkészlet-gazdálkodás került a középpontba,

Folytatás a 7. oldalon →

A harkányi konferencia helyszíne

melynek keretén belül tájékoztatást kaptunk a vízkészletvédelmi országtérkép kidolgozásáról, a szakágat érintő jelenlegi követelményekről, nehézségekről.

A második nap Lábdy Jenő műszaki főigazgató-helyettes beszámolójával kezdődött, majd a délelőtti felszólalások a vízminőség-védelemmel és a vízminőségi kárelhárítással foglalkoztak. Többek között értesültünk a MOHU, az illegális hulladékok és a VIR használat körüli bonyodalmakról. A VIZEK Keretrendszer, valamint a Vízminőségi Adatbázis működését és fejlesztését bemutató előadások során az összes VIZIG elmondta észrevételeit. Az utolsó prezentációból megtudhattuk a vízügyi ágazati kármentesítések céljait,

várható eredményeit. Befejezésül az értekezlet témáival kapcsolatos fórumon közösen vitattuk meg a vízügyi tapasztalatokat.

Dicséret illeti a vendéglátó DDVIZIG-et a magas színvonalú, tartalmas szakmai rendezvény lebonyolításáért.

Bencsik Imre

PÁLYÁZATI HÍREK

Két pályázatunk zárult sikerrel novemberben

Az új tárolócsarnok Hosszúfokon

Az **„Ágazati infrastruktúra fejlesztése”** elnevezésű KEHOP-1.4.0-15-2022-00032 azonosító számú projektben és az **„Árvízi biztonság növelése a Közép-Tisza völgyben”** elnevezésű KEHOP-6.4.1-22-2023-00009 azonosító számú projektben ünnepélyes projektzáró rendezvényt tartottunk Szolnokon 2023. november 27-én az Aba-Novák Agóra Kulturális Központban.

Az **„Ágazati infrastruktúra fejlesztése”** projekt záróünnepségén részt vett dr. Berkó Attila főispán, a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal vezetője, valamint Hubai Imre, a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés elnöke. Köszöntőjünkkel kiemelték a projekt jelentőségét, méltatták annak megvalósulását térségünkben. A pályázat két igazgatóság (KÖTIVIZIG és KÖVIZIG) területén valósult meg, a vízügyi infrastruktúra fejlesztése révén közvetlenül, illetve közvetetten járul hozzá az árvízi biztonság növeléséhez a Tisza-völgyben.

Az igazgatóságunkat érintő projektem Mezőberényben, a Hosszúfok II. szivattyútelepen egy új tároló csarnok építése volt. A több mint 100 éves, valamikori szénraktárnak használt épület elbontása után új, szabadon álló, vasbeton talpgerendával, acél pillérvázzal, trapézlemez oldalfalazattal, trapézlemez tetőfedéssel, 482 m² hasznos alapterületű tároló épület valósult meg. Az épület sikeres műszaki átadása és használatbavételi engedélyének kiadása megtörtént. Az új csarnokban biztonságosan és szakszerűen helyezhető el az igazgatóság 38 darab nagy teljesítményű, diesel üzemű szállítható szivattyúja, valamint a bűvárszivattyúk, LPE csövek és a Bűngödsdi szivattyútelep elzáró gerendái. A tárolt gépek eszközök, belvízvédelmi, árvízvédelmi, öntözési és egyéb vízátemelési feladatok ellátásánál kiemelt szerepet töltenek be.

A projekt elemeit Harsányi Gábor műszaki igazgatóhelyettes (KÖTIVIZIG) ismertette előadá-

sában, ami azért is érdekes volt, mivel a projekt indulásakor, még szakaszmérnökként kísérte figyelemmel a folyamatokat, illetve tette hozzá területi tapasztalatait a projekt megvalósításához. A zárót házigazdánk, Lovas Attila igazgató (KÖTIVIZIG) fogalmazta meg.

Az **„Árvízi biztonság növelése a Közép-Tisza völgyben”** projekt záróünnepségének jelentőségét és ünnepélyességét növelte, hogy a meghívást minden érdekelt elfogadta. Megtisztelő volt, hogy személyesen részt vett rajta Hubai Imre a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés elnöke, és Láng István az OVf főigazgatója. A helyszíni regisztráció után Hubai Imre elnök úr köszöntőbeszédére és Láng István főigazgató úr előadására került sor. A projekt kivitelezése sikeresen befejeződött, mely az OVf vezetésével négy vízügyi igazgatóság területén valósult meg. A rendezvényen minden igazgatóság ismertette a saját

Folytatás a 8. oldalon →

projektrészét. Lúczy Gergely műszaki igazgatóhelyettes úr előadásában részletesen szemléltette az igazgatóságunknál megvalósult projektelemet, a beruházás folyamatát és jelentőségét.

Igazgatóságunkat érintően, a Hortobágy-Berettyó balparti árvízvédelmi töltésén a 6+420 - 13+737 tkm és a 21+271 - 27+306 tkm szelvények között szórt út készült. Az útstabilizálással megközelíthetővé váltak a Szandazugi-, Csudaballai- és Csurgói gátör- és szivattyútelepek. A projekt kivitelezési munkáinak műszaki átadás-átvétele 2023. július 31-én megtörtént. A projekt megvalósulásával a KÖVIZIG összes gátörtelepe minden időjárási körülmény között megközelíthetővé vált szórt-, vagy annál jobb minőségű úton.

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság részéről Szendrei Roland osztályvezető, a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóságtól Katona Marianna szakaszmérnök-helyettes, míg végül a házigazda Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság részéről Lovas Attila igazgató is tartott előadást az eseményen.

Schiffert András
Juhász Zoltán
Kopcsák András

Lúczy Gergely műszaki igazgatóhelyettes ismertette a KÖVIZIG-et érintő beruházást

Az elkészült szórt út a Csurgói gátörház és szivattyútelep mellett

Befejeződött a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság árvízvédelmi központjai és műhelycsarnokai épületenergetikai fejlesztésének előkészítése

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság a Széchenyi 2020 program keretében energetikai korszerűsítési kiviteli tervek készítettetett el kilenc, a vagyonkezelésében lévő épületére vonatkozóan, melyhez 25,5 millió forint - vissza nem térítendő - európai uniós támogatást nyert.

A 26,2 millió forint összköltségvetésű, KEHOP-5.2.15-21-2023-00116 azonosító számú projektben a Műszaki Biztonsági Szolgálat 3 db fűthető műhelycsarnoka, 1 db villanszerelő műhelye, 1 db irodaépülete és 1 db kiszolgáló és szociális épülete, az Árvízkapui árvízvédelmi központ, a Fokközi árvízvédelmi központ és a Szeregházi gátörház voltak érintettek.

Folytatás a 9. oldalon ↗

MBSZ műhelycsarnokai

Árvízkapui gátörtelep és árvízvédelmi központ

A Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság abban a reményben, hogy a következő uniós ciklusban, az elkészülő tervek alapján, rövid időn belül a tényleges beruházásokat is el tudja indítani, választotta ki azokat az energetikai szempontból korszerűtlen épületeit, melyeknek működtetése jelenleg is rendkívül költséges. Hiszen, ha ezeket az épületeket jól szigeteljük, és megújuló energiaforrásokat

használunk, működtetésük sokkal hatékonyabbá válik, és megteremthetjük ezáltal a következő generációk energiabiztonságát is. Ennek megvalósulásához nyújtott segítséget a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program 5.2.15-21 számú felhívása.

A tervezővel, a HR Építéstudió Kft.-vel 2023. május 16-án kötött megállapodást igazgatóságunk. A

Támogatási Kérelmet 2023. június 1-jén nyújtottuk be. A Támogatási Szerződés pedig 2023. október 18-án lépett hatályba. A projekt fizikai befejezési határideje 2023. november 30. volt.

A kedvezményezett Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság a projekt megvalósulásához 0,7 millió forint önerőt biztosított.

Varga Melinda

További információ: <http://kovizig.hu/koros-videki/projektek/futo-hazai-projektek/futo-hazai-projektek>;
Tel.: +36-66-526-400; e-mail: kovizig@kovizig.hu

HATÁRON TÚL

A Magyar-Román vízminőségi Albizottság ülése

A Magyar-Román vízminőségi Albizottság 2023. november 6-10. között Magyarországon a FETIVIZIG szervezésében Baktalórántházán, a Fenyves Konferencia és Wellness Hotelben tartotta soron következő ülést.

A tárgyaláson a magyar küldöttséget az ATIVIZIG, a FETIVIZIG, a KÖVIZIG, valamint a Csongrád-Csanád Vármegye Kormányhivatal Laboratóriumi Főosztályának delegált szakértői képviselték.

Az albizottság a mindkét fél által jóváhagyott napirendi pontok, valamint a hatályos szabályzataikban foglaltak szerint tárgyalta a magyar-román határ menti folyók vízminőségének megelőző évi (2022. év) alakulását, értékelték az erre az évre vonatkozó vizsgált kémiai, biológiai vízminőségi adatokat.

A 2022. év vízminőségét tekintve, a vizsgált vízminőségi jellemzők

közül összességében 20%-ot meghaladó mértékű javulás 40%-ban, míg romlási folyamat 11%-ban volt megállapítható a 2016-2020. referencia időszakhoz viszonyítva. A fentiek alapján a magyar-román határt alkotó, vagy a határ által átmetszett vízfolyások minősége a vizsgálati időszakban átlagosan megtartotta javuló tendenciáját. A felek szakértői megállapították, hogy a Magyar-Román vízminőségi Albizottság 2022. november 10-én online módon megtartott találkozója óta eltelt időszakban nem történt határon áterjedő hatással járó rendkívüli szennyezés az érintett felszíni vizekben.

A külföldi eredetű szennyezések egyik speciális formája a hulladékszennyezés, melynek elsődleges oka, hogy a Tisza és mellékvízfolyásainak felső, határon túli szakaszán a hulladékgazdálkodás nem megfelelő színvonalú, ezért

a lakosság a hulladékot a folyók partján, az árterekben helyezi el. Vízszintemelkedés alkalmával a hulladékot a folyó kimossa és a magyarországi szakasz felé szállítja.

A tárgyalások szünetében a delegáció tagjai a FETIVIZIG jóvoltából tanulmányi kirándulást tettek a Szamos (Olcsvaapáti) és a Tisza folyókon (Vásárosnamény) kialakított hulladékleszedő helyeken, ahol nagy vízhozamok esetében az Ukrajnából és Romániából érkező uszadékok eltávolítása, majd a kialakított mentesítési rendszerrel történő előkezelése, frakcionálása zajlik.

Vendéglátóink helyszíni előadása során megtudhattuk, hogy a hulladékleszedő szelvények mellett 2019-ben fejlesztették ki azt az előrejelző és távjelző rendszert, amely időben észleli a magyar vi-

Folytatás a 10. oldalon →

A jegyzőkönyv aláírása

zekhez közeledő, vízfelszínen úszó szennyezéseket, így a bemutatott helyeken már elő tudják készíteni a szükséges beavatkozást. Így

három ukrainai és egy magyar helyszínen infratartomány-észlelő kamerákat telepítettek. A felvételeket elemző szoftver éjszaka is

képes riasztani a védelmi szervezeteket.

Az idehaza bevált megoldásokat követve az Országos Román Vízügyi Hatóság összesen mintegy 12 helyen szeretne elhelyezni a magyarországihoz hasonló hulladékcsapdákat, melyek megvalósítása folyamatban van.

Ezen román törekvések részleges megvalósulásának eredményeképpen a folyókon Magyarországra érkező hulladékok mennyisége az elmúlt egy évben jelentősen csökkent, a külföldről érkező uszadékok miatt az eddig leginkább érintett Szamoson és a Tiszán kár-elhárítási készülség elrendelésére nem került sor.

Némethy Tímea (ATIVIZIG)
Forrás: Vízpart 2023/4.

VÍZTUDOMÁNY

Öntözésfejlesztési lehetőségek a Körös-vidéken

A Földet egyre nagyobb mértékben sújtja a globális felmelegedés, azaz az átlaghőmérséklet emelkedése, mely során emelkedik az óceánok és a felszínközeli levegő hőmérséklete. Az emberi tevékenység (fosszilis tüzelőanyagok égetése, erdőirtás, állattenyésztés, stb.) jelentősen növeli a természetben előforduló gázok mennyiségét, ezzel fokozva az üvegházhatást, gyorsítva a globális felmelegedést.

A Meteorológiai Világszervezet jelentése alapján Európa átlaghőmérséklete 2,3 fokkal melegebb, mint a 19. század végén volt, ez a globális átlag duplája, mely rendkívüli hóhullámokat és aszályokat eredményez. A tavalyi, 2022. évi nyár volt a legmelegebb, amit valaha feljegyeztek Európa több országában, a szélsőséges időjárással kapcsolatos események (áradások, hóhullámok, tűzvészek, földcsuszamlások, viharok) több mint 150 ezer embert érintettek közvetlenül, sőt több mint 16 ezer ember életét követelték. Fontos megjegyezni, hogy a természeti katasztrófák közül évtizedek óta az aszály jár a legtöbb áldozattal.

Az előbbieket során ismertetett folyamat a Körös-vidékre is jelentős veszélyforrást jelent, hiszen a térség magas agrárpotenciállal

rendelkezik, a mezőgazdaság kiemelkedő, azonban az elmúlt évtizedekben az aszály által okozott károk jelentősek.

Az aszály elleni legjobb védekezési módszer maga az öntözés. A Körös-vidék öntözési célú vízkészletezések napjainkra is kiható duzzasztásos megoldását, egy 1933-ban Békéscsabán tartott búzakonferencián előterjesztett emlékirat indította el, mely hatására többek között 1942-re a Békésszentand-

rásí vízlépcső is megépült. Kiemelendő érdekességképpen, hogy az egész Kárpát-medence vízgazdálkodásában a Körös-vidék büszkélkedhet azzal, hogy hazánkban az első gépi vízkivétellel működő öntözés 1885-ben Gyomán a Hantaskertben létesült. Az esőztető nagytáblás öntözés elterjedése kezdetben Békéstarhoson és Pósteleken, jelen korunkban pedig a Közép-Békési löszháton Csárda-

Folytatás a 11. oldalon ↪

Öntözés a Körös-vidéken

A tervezett csatorna és az út kereszteződésénél található híd
(M44-es gyorsforgalmi út)

szállástól Kamutig, Békéstől Kondorosig bezárólag jelen van.

A Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság területén jelenleg 16 öntözőrendszer található, melyek közül 15 jelenleg is üzemel, míg 1 (a Körösladányi) üzemén kívüli állapotban van. Az öntözőrendszerek által lehatárolt terület kb. 269 hektárt fed le, ami az igazgatóság illetékességi területének kicsit több, mint a felét teszi ki. Érdekes, hogy a megöntözött területek nagysága az 1970-es években volt a legnagyobb, ekkor országos szinten több mint 300 ezer hektárt öntöztek. Az 1980-as évek végétől kezdve a megöntözött területek nagysága csökkent, mára a Körös-vidéken 20-25 ezer hektár körül mozog, míg országos szinten is csupán 80-100 ezer hektár. Az öntözött területek nagysági csökkenésének a tulajdonszerkezetek megváltozása, a pénzügyi feltételek romlása, a rendszerek amortizációja mellett, több feltételezett oka is lehet.

Szerencsére az elmúlt években javulás látható az „öntözési kedv” terén, mely többek között a jelenlegi éghajlati viszonyok miatt is indokolt. Fontos, hogy minél több területre és minél nagyobb üzembiztonsággal juttassunk el felszíni vízkészletet, öntözővizet a mezőgazdaság számára, ezzel is elősegítve az agrárium további erősödését. Az igazgatóság több öntözésfejlesztési elképzelést is kidolgozott, melyek megvalósí-

tását követően tovább nőhet az öntözött területek nagysága. A következőkben a főbb fejlesztési elképzeléseinket részletezem.

Nagykunsági XIV. öntözőcsatorna déli ágának fejlesztése

A fejlesztési elképzelés hazánk egyik legmagasabb értékű agrártáját, az úgynevezett Békés-Csanádi löszhát középső tájegységét célozza meg, a már működő NK-XIV. öntözőrendszer D-1 öntöző-főcsatornájának meghosszabbításával. A műszaki megoldás során az NK-XIV. D-1 öntöző-főcsatorna végszelvényéből kiindulva egy töltésezett, részben földmedrű és burkolt szakaszú, illetve zárt, vízrendezési célokat is

jelentős mértékben szolgáló csatornát alakítanánk ki. A Szarvas-Békésszentandrás-holtágból a Dögös-Kákafoki belvízi (jelenleg kettőshasznosítású) főcsatornán keresztül összesen három átemeléssel lenne eljuttatható a kiemelkedő termőhelyi adottságú, ún. Csanádi löszhát déli peremvidékére az öntözővíz. A magasfokú belvízi kockázatot okozó öntözési funkciót indokolt a térben elválasztani és ennek érdekében egy önálló öntözőcsatornát kialakítani, mivel ez a terület - a megépülő új csatornaszakasszal - elláthatóvá válna, új átemelők létesítése nélkül. A fejlesztési koncepció kiemelt fontossággal bír, hiszen az öntözött területek nagyságát jelentősen növelheti, továbbá magas agrárpotenciálú terület válik öntözhetővé. A fejlesztési koncepciót a megépült M44 gyorsforgalmi út kivitelezésénél is figyelembe vették, ugyanis híd épült a tervezett csatorna és a gyorsforgalmi út kereszteződésénél.

Nagykunsági XIV. öntözőcsatorna északi ágának fejlesztése

A fejlesztés célja Gyomaendrőd térségében, a Hármaskörös baloldalán elterülő magas termőhelyi értékű területek öntözésének megoldása egy vízáttemeléssel és a szomszédos meglévő lineárok átkapcsolásával. A műszaki megvalósítás során a Fűzfászugi holtágba betáplált víz öntözési célú továbbítása az új Fűzfászugi vízkivétellel történne, mely szivattyútelep látná el a vízpótlás gerincét,

Folytatás a 12. oldalon →

A Biharugrai fővízkivétel

az É-1. sz. csatornát, ami táplálja az É-1-1. sz. csatornát. A két fő vízellátó csatorna az öntözési időszak alatt állandóan vízzel telített lenne, így a szivárgás csökkentése miatt burkolt mederrel kerülne kialakításra. Az északi ág kiépítésével a gyomaendrődi nagytáblás öntözések megvalósítása mellett, megtörténne Örménykút számára a vízáradás, a Mezőberény és Hunya vízgazdálkodását meghatározó Szent-László-csatorna tehermentesítése (belvízcsatorna öntözési üzemének kiváltása), továbbá lehetőség lenne a Csárdaszállási fő- és gyűjtőcsatornák ellenesésű üzemének megszüntetésére. A beruházással megtakarítható a háromszoros átemelés, és helyreállítható a belvízi biztonság a kockázatos területeken.

Holt-Sebes-Körös vízpótlási lehetőségének kiépítése

A Biharugrai öntözőrendszer vízkészletét a Biharugrai fővízkivétel biztosítja. A szivattyús vízkivétellel csak nagy üzemköltséggel biztosítható a Holt-Sebes-Körös-főcsatorna ökológia célú vízpótlása, vízígénye. Jelenleg a főcsatornában lévő vízkészletet a biharugrai halastavak által lecsapolt víz részlegesen biztosítja. A probléma megoldására a tervezett gravitációs vízpótlás vízkivételi helye továbbra is a Biharugrai fővízkivételi szivattyútelep környezetében lenne. A vízbetáplálás helye sem változna; a Holt-Sebes-Körös 52+786 végszelvénye. E két pont között kell a tervezés során egy optimális vízszállító meder nyomvonalat meghatározni. A területen még fennmaradt a Holt-Sebes-Körös eredeti medrének jó része, illetve egyéb csatornák működnek a területen, amelyek felhasználhatók a tervezett nyomvonal kialakításához.

Nagytóti gravitációs zsilip kiépítése

A Holt-Sebes-Körös vízpótlási lehetőségének kiépítése kapcsán felmerült, hogy a Biharugrai öntözőrendszer sajátos fekvése miatt, a rendszer vízellátása erősen korlátolt. A rendszer vízpótlásának megoldására az előzők során bemutatott projekttervezet készült, viszont egyelőre nem valósult meg. Jelen fejlesztési elképzelés egy alternatív lehetőség, mégpedig a rendszer megpótlása

Nagytóti szivattyútelep mellett kialakítandó gravitációs zsilip leendő helye

a Nagytóti szivattyútelep mellett kialakítandó gravitációs zsilipen keresztül, közvetlenül a Sebes-Körösből a Nagytóti-Toprongyosfőcsatornába. Ezzel a gravitációs átvezetéssel a rendszer közel 80%-a elláthatóvá válna friss vízzel, illetve a Holt-Sebes-Körös-főcsatorna felülről történő vízpótlása is megoldhatóvá válna.

Szarvas-Békésszentandrás és Siratói-holtág rugalmas vízpótlási lehetőségének kiépítése II. ütem - (I. ütem 2021. év során befejeződött)

A fejlesztési elképzelés helyszíne a Hármaskörös legnagyobb balparti holtága, a 29.582 fm hosszú Szarvas-Békésszentandrás-holtág, mely gravitációsan tölthető és üríthető. A Békésszentandrás duzzasztó bögéje teszi lehetővé a vízpótlást a holtág felső végén lévő 7 db, maximálisan 8,5 m³/s-os összteljesítményű szivornyával. A holtág az alsó végén üríthető gravitációsan (zsilip), vagy szivattyúsan. A holtág medrének feliszapoltsága, növényzettel való benőtttsége változó, egyes szakaszain nagymértékű, ami tározókapacitás csökkentést eredményez, ezért szükségessé vált a holtág kijelölt szakaszainak kotrása, műtárgyak kapacitásának bővítése és a Siratói-holtág kapacitásának fejlesztése.

Félhalmi szivornya kapacitásának bővítése, holtág torkolati szakasz iszapkotrása

Az öntözésfejlesztés kapcsán szükségessé vált a Félhalmi szivornya kapacitásának (1,8 m³/s)

bővítése. A jelenleg működő 2 db szivornyacsővel a holtág öntözővízigénye maradéktalanul nem elégíthető ki. A térségben közel 1 600 hektár rizstermesztésre alkalmas mezőgazdasági terület található, nagy gazdasági potenciállal. Egy harmadik szivornyacső beépítésével stabilizálható lenne az öntözővíz szolgáltatás és egyben elkerülhetővé válna a jelentős vízszintingadozás kialakulása. Azon üzemi helyzetben, amikor a szivornya üzemeléséhez nem áll rendelkezésre elegendő vízszintkülönbség, a szívóoldali felszálló ágba ún. csóakna kialakításával, búvárszivattyúk behelyezésével biztosítható lenne az öntözővíz ellátás.

Félhalmi öntöző szivattyútelep rekonstrukciója

A Félhalmi öntöző szivattyútelep jelenleg 1,3 m³/s-os összteljesítményű, azonban problémát okoz, hogy a szívócsatorna hozzáfolyása sokszor nem elegendő, így szükséges annak felmérése, ráfolyási szelvényének növelése. Hosszú távon az öntözött területek növekedésével nagyobb teljesítményű telep válik szükségessé, ezért a meglévő szivattyútelep helyett 4 db 0,5 m³/s-os szivattyút (2,0 m³/s összteljesítmény) terveztünk. Az új szivattyútelepet a korábbi elbontandó telep helyén alakítanánk ki, új monolit vb. aknába.

Sebes-Körös-tápcsatorna burkolása

A Körös-vidék legnagyobb mezőgazdasági vízhasználója a Bi-

Folytatás a 13. oldalon →

A Sebes-Körösi-tápcsatorna kezdő szelvénye

harugrai halastórendszer, mely a Biharugrai öntözőrendszer hatásterületén helyezkedik el, vízkészletének biztosítása a Sebes-Körös 55+243 tkm-ben lévő fenékgát bögéjéből a Biharugrai fővízkivétellel történik. A szivattyús fővízkivétel összteljesítménye 2,4 m³/s. Az öntözőrendszer vízellátása a fővízkivétel által a Sebes-Körösből kitermelt öntözővízzel a Sebes-Körös tápcsatornából vízkormányzással jut a Biharugrai halastavakba. A mintegy 5300 méter hosszú csatorna burkolata jelentősen leromlott, megrepedezett, néhol szét is porladt. A csatorna rossz állapota miatt nagy a veszteség, mely ilyen jelentős vízhasználó esetében komoly vízmennyiséget jelent, éppen ezért szükségessé vált a csatorna teljes hosszának burkolása.

Ecsegi fővízkivétel rekonstrukciója

Az Ecsegi fővízkivétel megközelítőleg 30 éve nem üzemelt, a hozzá kapcsolódó vízilétesítmények, illetve pihenőépület állaga erős leromlást mutat. A jelentkező vízigények biztosítása érdekében engedélyes állapotának helyreállításához komplett rekonstrukcióra, illetve a mai technológiákat figyelembe véve, korszerűsítésre van szükség. A rekonstrukció keretén belül a kapcsolódó összes

vízilétesítmény felújítása, engedélyes állapotának visszaállítása, a fővízkivétel elektrifikálása történne meg, illetve kettő darab 0,5 m³/s teljesítményű, elektromos üzemű szivattyút is beszereznének.

Körösladányi fővízkivétel és öntözőrendszer rekonstrukciója

A Körösladányi öntözőrendszer a Hármaskörös vizét szolgáltatva a környező rizstelepek számára. Az öntözőrendszer kihasználtsága a rendszerváltást követően csökkent, később meg is szűnt, így a fővízkivételt sem kellett üzemeltetni. Az öntözőfőcsatorna és a fővízkivételi mű állapota az elmúlt több évtized alatt erősen leromlott, a mederburkolat megrongálódott. Az eredeti úszóműves diesel szivattyúk a helyszínen már nem fellelhetők, a rendszer többi eleme is teljes rekonstrukcióra szorul. Az elmúlt évek öntözési kedvének növekedése hatására a rendszerben vízigény keletkezett, azonban a jövőben biztonságos üzem csak a teljes rendszer átépítését követően lehet biztosítani. Az úszós fővízkivétel helyett, egy új, fixen telepített elektromos meghajtású vízkivételi szivattyútelep kiépítése szükséges a későbbi összesen 3,0 m³/s vízigény kielégítésére. Továbbá szükséges a csatorna-rendszer és a műtárgyak teljes rekonstrukcióját elvégezni.

Arad-Csanádi öntözőrendszer kiépítése

A fejlesztési elképzelés célkitűzése a Tisza-völgy Körös és Maros közötti térségébe felszíni vízkész-

let juttatása, biztosítása. Az Arad-Csanádi öntözőrendszer létesítésének gondolata először 1887-ben merült fel, Kvassay Jenő elképzelése szerint a terület vízellátását a Maros paulisi szelvényéből kiágazó a terep magaslatait nagyjából követő gravitációs főcsatorna biztosítaná. Sajnos a fejlesztési elképzelés a forráshiány és háború kitörése miatt sem tudott megvalósulni, azóta többször próbálták feléleszteni, mindmáig sajnos sikertelenül.

Sebes-Kettős-Fekete-Körös közötti területek vízpótlása

Végezetül, de közel sem utolsó sorban Kisházi Péter Konrád osztályvezető úr fejlesztési elképzelését ismertetném, mely a Sebes-Kettős-Fekete-Körös közötti területek vízpótlását célozza meg. A terület domborzati adottságai azt sejtetik, lehet mód a vízbiztosabb Sebes-Körösből úgy átvezetni vizet a Fekete-Körös medrébe, hogy mindeközben vízhez juthasson valamennyi, a két Köröst majdan összekötő csatornát keresztező vízfolyás. A fenti gondolat mentén sikerült olyan 44.393 fm hosszú, nagyobb részben magasvezetésű csatornaként megvalósítható vízvezetési útvonalat tervezni, amely a meglévő Biharugrai fenékgátra támaszkodóan 5,13 m³/s vízhozamot képes végig vezetni Sarkad városáig, ahonnan a meglévő belvízcsatornák kismérvű átalakításával biztosítható ezen hozamnak a Fekete-Körös duzzasztott vízterébe juttatása, a rendszer megtáplá-

Folytatás a 14. oldalon →

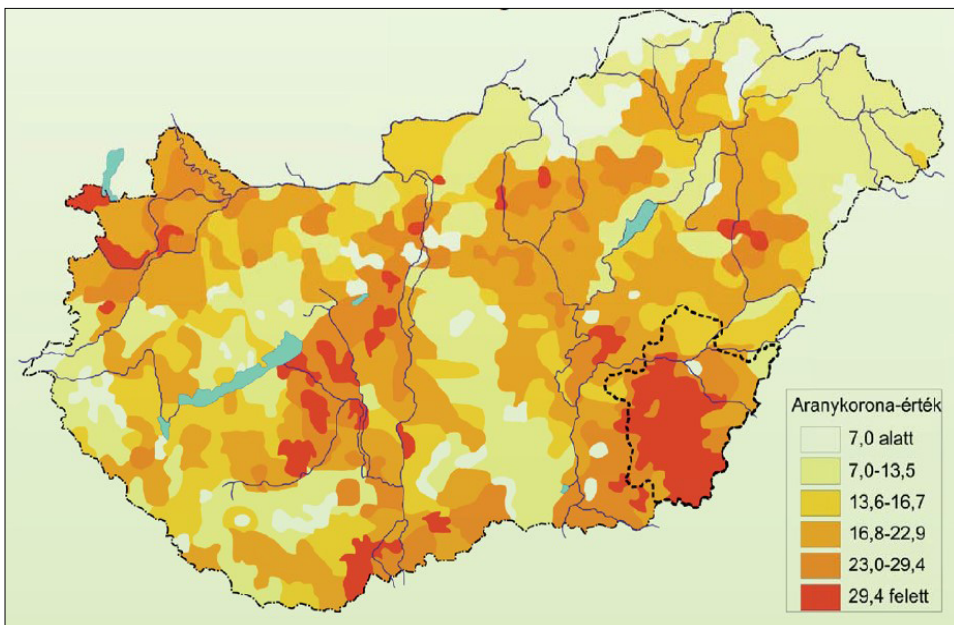

A Körösladányi fővízkivétel

lása gravitációs úton csőzilippel történne.

Az előzők során ismertett fő fejlesztési elképzelések hazánk legnagyobb aranykoronával rendelkező területének, az Alföldnek a felszíni vízellátását javítanák a meglévő rendszerek vízbiztonságának növelése mellett új öntözött területek bevonásával. Mindez jelentős gazdasági hatást gyakorolna a térségre, hiszen az kiemelt agrárpotenciállal rendelkezik. Az Alföldet joggal nevezhetnénk Európa éléstárának is megfelelő kihasználtság mellett, ennek elérése természetesen a közeljövőben fontos célunk kell legyen!

Kurucz Máté

Magyarország aranykorona térképe - Körös-vidékben rejlt agrárpotenciál

Felhasznált irodalom:

https://climate.ec.europa.eu/climate-change/causes-climate-change_hu

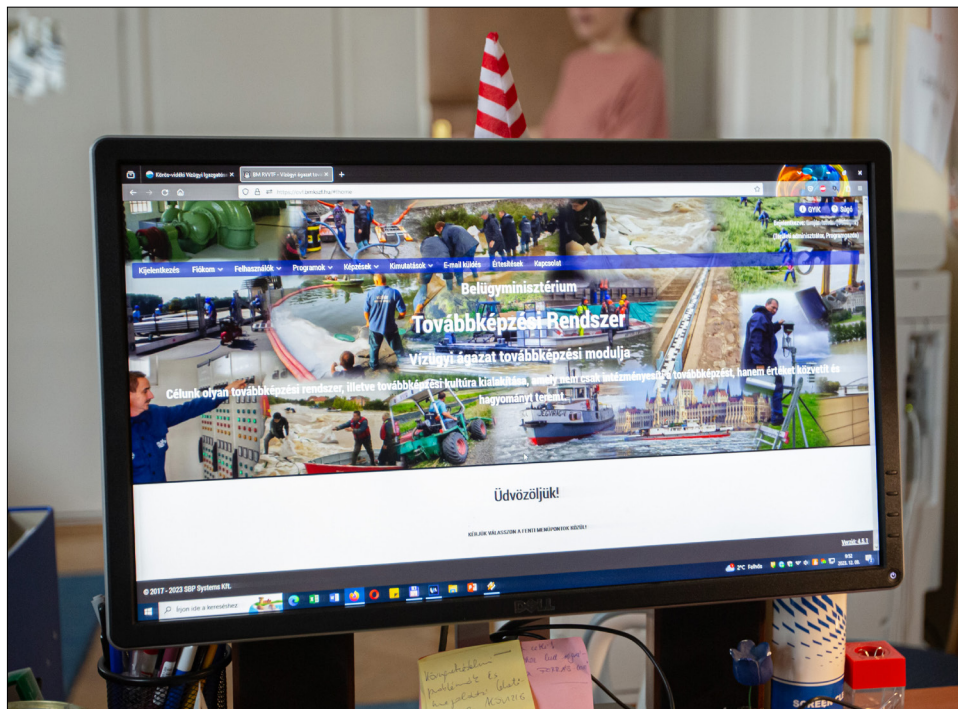
<https://hu.euronews.com/green/2023/06/19/europat-sujtja-a-leginkabb-a-globalis-felmelegedes>

KÖVIZIG, ALFÖLD-PLANUM Kft. - Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság Vízkészlet-gazdálkodási Térségi Terve (2017)

KÖVIZIG, ERBO-PLAN Kft. - Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság területére vonatkozó öntözésfejlesztési stratégia (2018)

TANULUNK

Továbbképzési hírek

A továbbképző rendszer felülete

A 2023-as év utolsó negyedében is számos továbbképzést szerveztünk az igazgatóság munkavállalói részére.

Külső egységeink alap- és középfokú végzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalói részére az őszi

védmű-felülvizsgálat lefolytatása után novemberben két jelenléti képzést szerveztünk vízgyűjtő-gazdálkodás és vízminőségvédelem témakörökben.

A központunkban, illetve a Műszaki Biztonsági Szolgálat és a szakmérnökségek irodáin dolgozó

közép- és felsőfokú, valamint vezető munkakört betöltő közalkalmazottak közül mindenki teljesítette a számára 2023. december 8-ig előírt e-learning képzéseket. A vízügyes hálózathoz kapcsolt számítógép előtt munkát végző és egyedi e-mail címmel rendelkező 2023-ban új belépő munkavállalók esetében folyamatosan zajlanak az IT biztonsági e-learning képzések.

2023-as évben oktatóként igazgatóságunk részéről a helyi belső jelenléti képzéseken Kővári Dávid, Bányai Barbara, Diószegi-Juhász Ágnes, Juhász Zoltán, Schroff Csaba és Zsurzsáné Szőke Tímea, Szolnokon a Karcagi Gábor Árvízvédelmi Gyakorló pályán szervezett jelenléti képzéseken Rétes Pál, Betkó József, Kovács Ákos és Tímár Attila vett részt. Ezúton is nagyon köszönjük munkájukat.

Sikeres évet zárunk, mivel a 2023-as továbbképzési évben minden munkavállaló teljesítette a számára előírt tanulmányi pontok 100%-át.

Oroján István

Személyügyi híreink

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonyt létesített:

- **Verebi Viola** számviteli ügyintéző munkakörben, 2023. október 16. napjától a Közgazdasági Osztálynál.
- **Gyöngyösi Ákos** számviteli ügyintéző munkakörben, 2023. október 16. napjától a Közgazdasági Osztálynál.
- **Vig Livia Kitti** közbeszerzési ügyintéző munkakörben, 2023. október 26. napjától a Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztálynál.
- **Szamosi Daniella** közfoglalkoztatási ügyintéző munkakörben, 2023. november 1. napjától a Közfoglalkoztatási Önálló Csoportnál.
- **Tabi Gergely** területi műszaki referens munkakörben, 2023. november 1. napjától a Szeghalmi Szakasztechnikusoknál.
- **Tobai Zoltán** szivattyútelep-kezelő 1 munkakörben, 2023. november 6. napjától a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Szabó Teréz** üzemfenntartási ügyintéző munkakörben, 2023. november 13. napjától a Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztálynál.
- **Kiss Ferenc** szivattyútelep-kezelő 1 munkakörben, 2023. november 20. napjától a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Fabó István** vízilétesítmény üzemeltető 1 munkakörben, 2023. november 21. napjától a Szarvasi Szakasztechnikusoknál.
- **Veres József Bence** gépkezelő 1 munkakörben, 2023. november 30. napjától a Gyulai Szakasztechnikusoknál.

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonya megszűnt:

- **Szalkai Dávid Mózesnek** gépkezelő 1 munkakörben, 2023. október 8. napján a Gyulai Szakasztechnikusoknál.
- **Hegy Lászlónak** gát- és csatornaőr 2 munkakörben, 2023. október 11. napján a Szeghalmi Szakasztechnikusoknál.

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonya öregségi nyugdíjba vonulása miatt megszűnt:

- **Rácz Dezsőnek** raktáros 1 munkakörben, 2023. október 3. napján a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Galucz Imrének** vízilétesítmény üzemeltető 1 munkakörben, 2023. november 7. napján a Szarvasi Szakasztechnikusoknál.

Kitüntetések október 23-i állami ünnepünk alkalmából

Dr. Pintér Sándor belügyminiszter - állami ünnepünk, október 23-a alkalmából - a **Köz Szolgáltatásért Érdemjel Ezüst Fokozata** elismerést adományozta **Filyó Jánosnak**, a Szarvasi Szakasztechnikusok területi felügyelőjének, szakterületén kifejtett több évtizedes kiemelkedő és példaértékű munkájáért.

Filyó János a Vásárhelyi Pál Műszaki Szakközépiskolában, vízműépítő

technikusként végzett. 1978-ban kezdett el dolgozni a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság Szarvasi Szakasztechnikusoknál munkavezető munkakörben, majd egyre szélesedett az általa ellátott feladatok köre, így később már műszaki ügyintézőként folytatta tevékenységét. A rábízott feladatokkal gyorsan azonosult, érdeklődése, szervező- és kezdeményező készsége kiemelkedő volt, ennek eredményeként 2003. január 1-től

a Szarvasi Szakasztechnikusok területén a nagyműtárgyak üzemeléséért és fenntartásáért felelős területi felügyelő munkakörbe helyezték, melyet azóta is lelkiismeretesen ellát.

Elsődleges feladatai között szerepel a kiemelt jelentőségű Békésszentandrás duzzasztómű területi vízgazdálkodási operatív vízügyi-műszaki feladatainak irányítása, a

Folytatás a 16. oldalon →

Filyó János területi felügyelő

Tóthné Ambrus Éva kiemelt műszaki referens

területhez tartozó vízrajzi és hidrometeorológiai észlelés koordinálása. Területén óriási tapasztalattal, kiváló helyzetfelismeréssel és döntési képességgel rendelkezik. Vízkárelhárításban is nagy gyakorlattal bíró szakember, melyet számos körösi védekezés alkalmával bizonyított. Részt vett több, más vízügyi igazgatóság területén folytatott árvízvédekezésben is.

A több mint 45 éves vízügyi tevékenységével, szakmai tapasztalattal, a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság és ezen belül a Szarvasi Szakaszmérnökség jó megítélésének, ismertségének és elismertségének egyik alappillére, meghatározó alakja.

Láng István az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója – ál-

lami ünnepünk, október 23-a alkalmából **Szakterületi Érem** elismerést adományozott **Tóthné Ambrus Évának**, a Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Osztály kiemelt műszaki referensének, szakterületén végzett kimagasló munkája elismeréseként.

Tóthné Ambrus Éva 2001 óta dolgozik a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóságnál, víziközmű területen. Magas színvonalú munkájának köszönhetően 2014-től megbízták a Víziközmű csoport irányításával. Munkája során meghatározó szerepet vállalt a térséget érintő ivóvízminőség-javító programok megvalósulásában, valamint a települési szennyvízelvezetési és -tisztítási agglomerációk lehatárolásában. Nagy szakmai tudásának és tapasztalatának köszönhetően

évtizedek óta példásan irányítja, összefogja, illetve koordinálja a víziközmű szakág teendőit. Javaslataival jelentősen hozzájárul az igazgatósági gátórházak, gépészlakások vízellátásának fejlesztéséhez. Vezetése alatt dolgozták ki a gátórházaknál keletkező szennyvizek korszerű, egyedi kislétesítménnyel történő tisztítását, elhelyezését. Ezen munkái mellett a Körös-vidéki Területi Vízgazdálkodási Tanács Szakmai Bizottságának munkáját is segíti. Kitartó, céltudatos, szorgalmas és megbízható személyiség, szakmai felkészültsége kifogástalan.

A kitüntetésekhez szívből gratulálunk!

Gróh Zsuzsa

VÍZÜGYÜNK

70 éves a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság

A takarékpénztár épületében kezdte meg működését a Gyulai Vízügyi Igazgatóság

A Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság 1953. október 1-jén kezdte meg működését Gyulai Vízügyi Igazgatóság néven. Az igazgatóság - Gyula városának egyik legszebb épületében - az egykori Békésmegyei Takarékpénztári Egyesület, Városház utcai székházában működik, mely már 1948-tól vízügyi célokat szolgál. 1948-ban a vízügyi szervezeteket is államosították, létrehozták az Országos Vízügyi Hivatalt, területi szervként pedig a vízgazdálkodási körzeteiket. A központosítás jegyében először a társulatokat a folyamammérnöki hivatalok alá rendelték, majd ezek bázisán 11 vízgazdálkodási

Folytatás a 17. oldalon ➔

körzetet hoztak létre. Ezek a területi szervek nem voltak önálló szervezeti egységek, az Országos Vízügyi Hivatal keretén belül működtek.

A Gyulai Vízgazdálkodási Körzet (1948-1950) számára, a Békésmegyei Takarékpénztár épületét jelölték ki, a még működő pénztárat pedig más épületbe költöztették. Az 1950-es átszervezést követően a területi szervek önálló egységekké váltak, a Gyulai Vízgazdálkodási Körzet elnevezése pedig Békéscsabai Vízgazdálkodási Körzetre változott, ugyanis időközben Békéscsaba lett a megye székhelye. Ez az intézmény egy évig működött, majd az 1951-es átszervezéskor az árvízvédelmi és belvízvédelmi feladatok ellátására külön területi szervezeti egységeket hoztak létre, Árvízvédelmi és Folyamszabályozási Hivatal, valamint Kultúrmérnöki és Belvízrendező Hivatal néven. Gyulai székhellyel Kultúrmérnöki és Belvízrendező Hivatal nem működött, az Árvízvédelmi és Folyamszabályozási Hivatal (1951-1953) a Városház utcai épületben folytatta munkáját.

Az 1953-as év egyik fontos eseménye volt, hogy a Kormány az 1060/1953. számú határozatával létrehozta a Gyulai Vízügyi Igazgatóságot, mely azóta is elkötelezetten szolgálja a vízgazdálkodás ügyét a Körös-vidéken. Feladatunk a vízkárelhárítás minden elemének (ár- és belvíz, vízhiány és vízminőség) figyelembe vétele mellett, a kiépített vízgazdálkodási rendszer működtetése és fejlesztése.

A Körös-völgy vízgyűjtő területe a határon túli hegyvidék, míg hazai területe az Alföld délkeleti része, ahol a síkvidéki vízgazdálkodás minden szépségével találkozhatunk. A hegyvidéki csapadékok, oladások hatására néhány óra alatt harmadfokú készültséget elérő heves árhullámok alakulnak ki, tavasszal gyakoriak a településeket és az értékes mezőgazdasági területeket sújtó belvizek, nyaranta pedig a vízhiánnyal, az abból adódó aszályal, és ökológiai, valamint vízminőségi problémákkal kell megküzdenünk.

A folyószabályozásokat követően

Folytatás a 18. oldalon ↪

A székház épülete napjainkban, előtte Bodoki Károly szobra áll

Árvíz a Kettős-Körösön (Békési duzzasztó)

Mályvádi árvízi szükségtározó alsó megnyitási hely

a XIX. század végére alakult ki a Körös-völgy mai képe. A folyók mentén folyamatosan épültek a töltések, a történelmi árvizek következtében több ütemben magasztották a gátakat.

A hegyvidéken lehullott csapadék néhány óra alatt megjelenik a síkvidéki területeken árhullám formájában. Fontos az árhullámok minél pontosabb előrejelzése, ennek érdekében kiépített vízrajzi monitoring rendszer működik, és jó kapcsolatot ápolunk a határon túli szomszédos vízügyi szervekkel.

A Körös-völgy árvízbiztonságának szerves részét képezi három árvízi tároló. A Mérgesit robbantással, a 2015-ben korszerűsített Kisdelta és Mályvádi tárolót pedig korszerű, négynyílású, szegmenstáblás műtárggyal lehet feltölteni.

A terület alacsony esésviszonyai, valamint a hegyvidék közelsége, fokozottan belvív veszélyeztetetté teszik ezt a vidéket. Az országban itt az egyik legnagyobb a csatorna sűrűség. Jellemzően 3-4 évente következnek be olyan események, melyek következtében jelentősebb vízkárelhárítási beavatkozások válnak szükségesek. Árhullám levonulása esetén, a területen keletkezett belvizek csak szivattyúsán juttathatók a főbefogadó folyókba. A vízkárelhárítási feladatok fontosságát - a belterületek védelmének túl - az itt elhelyezkedő magas aranykorona

Mezőgazdasági kultúra öntözése

értékű mezőgazdasági területek késszentandrás duzzasztó védelme adja.

De említést kell tennünk arról is, hogy a Körösök hasznosítható vízkészlete augusztusi időszakban nem elegendő a vízigények kielégítésre. Ahhoz, hogy a régióban keletkező mezőgazdasági vízszolgáltatási igényeket ki tudjuk elégíteni, a Tisza vízkészletét szükséges igénybe venni, átvezetni. A probléma megoldására szolgál a Tisza-Körös-völgyi Együttműködő Vízgazdálkodási Rendszer, mely magába foglalja a Tiszán lévő Kiskörei és Tiszalöki vízlépcsőt, valamint a Hármaskörösön lévő Bé-

késszentandrás duzzasztó. A Körös-vidéken, mint hazánk egyetlen teljes mértékben csatornázott vízrendszerén belül, a szabályozott betárolásra a folyók medrében nyílik lehetőség, melyet a Békésszentandrás duzzasztó és a további négy üzemelő duzzasztó tesz lehetővé: Biharugra, Gyula, Békés, Körösladány. A duzzasztók által előállított vizet a fő- és mellékcsatornákon keresztül tudjuk a mezőgazdasági vízhasználók által üzemeltetett területekre, azaz az öntözni kívánt területekre juttatni. A mezőgazdasági vízszolgáltatást 15 öntözőrendszer biztosítja.

A Békésszentandrás duzzasztó

Felszíni vizeink vízminőségét a vízkormányzás és a frissvíz-utánpótlás eszközeivel optimalizáljuk. Igazgatóságunk kiemelt figyelmet fordít a vagyonkezelésébe tartozó vizek minőségének ellenőrzésére, a vízminőség megőrzésére, javítására.

A Körösök mentén harminchárom, öt hektárnál nagyobb holtág található. Ezek közül öt (a Szarvas-Békésszentandrás-, a Peresi-, a Félhalmi-, a Békésszentandrás-Siratói- és a gyomai Siratói-holtág) üzemeltetését végzi igazgatóságunk, míg a többi holtág többnyire önkormányzati tulajdonban és üzemeltetésben van. Európa szerte egyedülálló értéket képviselnek, mivel többségük még őrzi természetes élővilágát. Meg-

Folytatás a 19. oldalon ↪

A Szarvas-Békésszentandrás-holtág

óvásuk, fenntartásuk, rehabilitációjuk hosszú távú nemzeti érdek. Holtágaink között a legjelentősebb a Szarvas-Békésszentandrás-holtág, mely 29,2 km hosszával és 207 hektár vízfelületével, a Tiszántúl legnagyobb mentett ártéri holtága.

A vízügyi múlt megőrzése igazgatóságunk számára fontos feladat, vízügyi bemutatóházaink ezen nemes célt szolgálják. Gyulán a Tájvízházban található kiállítás, a Körös-vidéki tájat, a folyószabályozások korát, valamint a gyógyfürdőzést és a népi gyógyászatot mutatja be, időszaki kiállítási terünk helyet biztosít a különböző művészeti ágak képviselőinek. A kiállítóházban - az országban egyedülálló módon - Dr. Mosonyi Emil vízépítő mérnök munkásságának is emléket állítunk. A múzeummal szemközt a vízügyi szék-

ház patinás épülete áll, mely előtt Bodoki Károly - a folyószabályozások kiemelkedő alakjának - szobra látható. Két műemlék jellegű gőzüzemű szivattyútelepünkön - melyek géptermei ma is eredeti

állapotukban tekinthetők meg - múzeum üzemel. Hosszúfokon, a Bodoki Károly Vízügyi Múzeum kiállítási tereiben a Körös-vidék vízügyi múltját bemutató tablók, vízgazdálkodással kapcsolatos műszerek és dokumentumok gyűjteménye található, a Peresi Természetvédelmi Bemutatóházban a Körös-völgyi Természetvédelmi Terület növény- és állatvilágát mutatjuk be.

Mint ahogy írásunkban olvashatták, működési területünkön - a természeti adottságok miatt - különleges jelentősége van a vizeknek, a vízgazdálkodásnak. A térség gazdasági fejlődése nem nélkülözheti a vízgazdálkodási adottságok figyelembevételét, tudatos kiaknázását, melyért folyamatosan dolgozunk.

**Összeállította:
Pozsárné Kaczkó Zita**

A Bodoki Károly Vízügyi Múzeum eredeti gépterme

14 évesek lettünk

Takács Lajos igazgató úr - elhunyt tiszteletbeli elnökünk - születésének centenáriumi ünnepe megszervezése, sikeres lebonyolítása után kicsit megpihentünk, de többek között a közlegő, évente visszatérő megemlékezések visszazökkentettek bennünket a mindennapokba.

Október 18-án Budapesten a Mezőgazdasági Múzeum Könyvtárában Vízügyi Emléknapon vettünk részt, ahol előadások hangzottak el jeles mérnökökről, a Duna Múzeum történetéről. Baráti Körünk tagja, dr. Szilávik Lajos mutatta be

a Körösök vidékén is munkálkodó, 125 éve született kiváló mérnök, Ziegler Károly életútját, melynek írásos anyaga megjelenik a Vízügyi Közleményekben is. Október 20-án rendeztük a Bodoki sírokat az Ó-református temetőben, majd október 31-én a "mindenki mécsesének" meggyújtásával a Bodoki mérnökdinasztia mellett elődeinkre és elhunyt kolégáinkra is emlékeztünk. Koszorút helyeztünk el a Bodoki sírokon, Takács Lajos sírján, virágot Góg Imre emlékére és mécsesgyújtással Kienitz Vilmos, Pálinkás Lajos munkásságáról is

megemlékeztünk sírjuknál.

November 9-én a Tájvízház emeletén ünnepeltük meg Baráti Körünk 14. születésnapját, ezzel serdülőkorba léptünk! Elmondhatjuk, hogy tagságunk folyamatosan változik, korfánk is változatos, jelenleg 19 állandó és további 6 pártoló taggal rendelkezünk, akik közül, nagy örömünkre a rendezvényen 17 fő volt jelen.

Elnökasszonyunk - a tőle már megszokottan számító részletességgel - egy előadással emlékezett meg az elmúlt évek születésnapja-

Folytatás a 20. oldalon →

iról és számolt be a 2023-as évben végzett munkáinkról. Volt miről mesélnie. Az előadást az alábbi linken tekinthetik meg:

http://intranet.kovizig.hu/baratikor/00-nyitolap/baratikor-slider/bkvmbk_14_eves_2023.pptx

Az év folyamán minden negyedévi összefoglalónkban írtunk a vízügyi képnnyilvántartó alkalmazás az úgynevezett „KÖKÉNY” program létéről, használata lehetőségéről.

A program elérhetősége, mint azt Schriffert András tagunktól az eseményen megtudtuk, a KÖVIZIG honlapjának átalakulása miatt változott. Tájékoztattott bennünket arról is, hogy az átalakult honlapon a Baráti Körünk honlapja is új helyre került, az a továbbiakban az alábbi linkre kattintva érhető el: <http://intranet.kovizig.hu/baratikor/>

A rendezvényen ez évben két születésnapi tortát fogyaszthattunk el, mert - nagy örömünkre - Málík Emma tagunk is készített egyet. Török Jánosék pedig pezsgővel lepték meg a jelenlévőket. Jó hangulatban telt el a délután, melyen az elmúlt időszakban és korábban megjelent számos vízügyi témájú könyv (Vizeink-Halaink, Vízügyi Közlemények, Huszár Mátyás értekezés, 50 éves a vízügy stb.) is gazdára talált.

Az év zárásaként az OTP falán lévő Bodoki Emléktáblát is megkoszorúztuk, a mérnök halálának 155. évfordulója alkalmából. Az eseményre december 11-én került sor. Szabó János igazgató úr emlékezett a Bodoki mérnökdi-nasztíára, akik nagyon sokat tettek a magyar vízgazdálkodásért, a folyószabályozásokért. Munkájuk révén jelentős mértékben megváltozott a térség szerepe, jelentősége és gazdasági biztonsága.

A folytatásban pedig a 2024. évre vonatkozó munkatervünk összeállítását a soros feladatunk.

Köszönjük tagjaink töretlen aktivitását, elkötelezettségét a vízügyi múlt kutatása, őrzése iránt, a hírlevél olvasóinak pedig a figyelmet. Ezúton szeretnénk mindenkinek jó egészséget, áldott ünnepeket, boldog, gazdag új esztendőt kívánni!

Születésnapi rendezvényünk a Tájvízházban

A Baráti Kör számos tagja vett részt a „születésnapi” eseményen

Megemlékezés a Bodoki emléktáblánál

Kőváriné Szabó Erzsébet

Kincsek a talpunk alatt - háromszoros látogatószám új kiállításunkon

A Tájvízház állandó tárlatát mindig színesítjük időszaki kiállításokkal, így történt ez október 19-én is, amikor a Békéscsabai Ásványgyűjtő Kör jóvoltából **„Kincsek a talpunk alatt”** címmel, a vitrinek és tárlók szebbnél szebb ásványokkal teltek meg. Több mint 600 ásvány érkezett hozzánk a világ számos pontjáról, Magyarországról indulva, Erdélyen átívelve, a tengerentúlról Brazíliából, Uruguay-on át, de Kínából, Madagaszkárról, Spanyolországból származó ásványokat is láthattak a bemutatóterünkbe látogató vendégek.

A kiállítást az idén 30 éves Békéscsabai Ásványgyűjtő Kör elnöke, Sipos József nyitotta meg, mellette Hrabovszki Pál és Gulyás Péter gyűjteménye kapott helyett időszaki kiállítási terünkben. Rendezvényünkön fellépett Borombós Anna, aki csodálatos énekhangjával színesítette az eseményt. A kiállítás hatalmas népszerűségét mi sem bizonyítja jobban, mint az iskolákból érkező diákcsoportok. Október és november hónapban rekordszámú vendéget fogadtunk, 572-en látogattak el hozzánk és csodálták meg a tudomány szempontjából is fontos, elragadó természeti kincseket. Ez körülbelül háromszorosa az ilyenkor megszokott látogatószámoknak.

Mindannyian tanultunk az ásványokról, a szót meghallva máris csillogó világ tárul fel a szemünk előtt. Az ásványok a Föld kérgének alapvető alkotórészei, kémiai vegyületek, elemek, melyek természetes eredetűek. 5000-5200 ásványfaj ismert világszerte, és évente 40-50 új ásványfajt fedeznek fel, melyek az esetek többségében egészen kicsi, mikro ásványok. Nap mint nap körbe vesznek minket, hisz ki ne használna grafitceruzát, konyhasót, de az építkezések és a szobrászok elengedhetetlen kellékeként a gipszet. A tárlat különböző kőzeteket, féldrágaköveket, ametisztet, opált, borostyánt, ezüstöt, aranyfüstöt, piriteket vonultatott fel, de a látogatók láthattak a világűrből származó vas-meteoritokat és a becsapódásuk során megolvastott földi kőzetek, tektiteket is.

A kiállítást Sipos József nyitotta meg

Az ásványok között Borombós Anna énekhangja „sem kevésbé csillogott”

Számos iskolás csoport tekintette meg a kiállítást

Ki gondolná, hogy az ametiszt ibolyás színét egy szennyeződés okozza, mely változás végbemene-
teléhez 10 milliomodnyi ezrelék szennyeződés is elegendő. Anyaga szilícium-dioxid (SiO₂), melynek elszíneződését mangán, illetve a vas-titánja adja. Olyan különlegességek is láthatóak voltak, mint a Magyarországon és messziföldön is ismertté vált erdőhorvati rajzos achát, de a telkibányai mézopált már a középkorban is ismerték „Telkebanyerstein” néven. A kalkopirit a rézgyártás alapanyaga, de a „bolondok aranyának” is nevezik, mivel színe megtévesztésig hasonlít az aranyéhoz. Ne feledkezzünk meg az ásványok gyógyító hatásairól sem. A beteg szerv, lélek rezgése a megfelelő ásvány rezgésével harmonikus-sá tehető, segít helyreállítani az egészségünket.

Egy rendkívül sikeres kiállítást zártunk fájó szívvel december 1-jén. Ezúton is köszönetünket fejezzük ki a Békéscsabai Ásványgyűjtő Kör tagjainak, akik elhozták hozzánk féltve őrzött kincseiket, és külön köszönjük Gulyás Péternek, hogy időt szánt arra is, hogy a tárlat ideje alatt szakvezetést tartson a Tájvízházba látogató csoportoknak.

December 1-től a múzeum is téli álomra hajtja fejét, és bezár. A nyitást a víz világnapi időszakra tervezzük, melyről tájékoztatást nyújtunk majd az érdeklődőknek.

**Szabóné Magyar Márta
Pozsárné Kaczkó Zita**

Gulyás Péter az Ásványgyűjtő Kör tagja szakvezetést is tartott

A kiállításon a fluorit számos formáját láthatták az érdeklődők

Szemet gyönyörködtető darabok kaptak helyet a tárlókban

Kalocsától Ópusztaszerig – a vízügyes nyugdíjasok színes élete

2023-ban - a korábbi évek visszafogottságát feledve - nem csupán a minden hónap első hétfőjén tartott találkozók, de közös kirándulásokon is aktívan részt vettünk. Az első utunk Kalocsára vezetett június elején. A városban tett séta során láthattuk a Nagyboldogasszony Főszékesegyházat, az Érseki Palotát. A Viski Károly Múzeumban a kalocsai hímezés rejtelméről láthattunk bemutatót, ezután a tájegység másik kuriózumáról a Paprika Múzeumban kaptunk új információkat.

Később a Kalocsai Porcelánfestő Manufaktúrában láttunk bemutatót a porcelánfestés titkairól. A napot Hajós-Pincefalun a Kovács Borházban egy borkóstolóval zártuk.

Szeptemberben a Szarvasi Szilvanapokra látogattunk el. Igazi vásári hangulat fogadott bennünket. A kirakodó vásárban minden volt, ami szem-szájnak ingere. A szilva minden formájában jelen volt. Lekvárfőzés, szilvás gombóc, szilvával díszített kerámiák. A délutáni program a Sárarany Szalmaporta megtekintése volt. Mondhatom, mindenkit lenyűgözött az a sok szalmából fonott tárgy. Az ékszerektől a legyezőn át, királyi koronáig minden. A tulajdonos és egyben a készítő tartott nekünk tájékoztatót a gabona vetésétől a késztermékig.

Októberben Ópusztaszerre mentünk el. Megcsodáltuk a nemrég felújított Feszty-körképet. Megnézhettük a Feszty Árpád képeiből rendezett kiállítást. Az emlékparkon belül az ópusztaszeri gátörházban a korabeli vízügyesek életét mutatják be a látogatóknak. Az 1879-es szegedi „nagy” árvíz keletkezését, lefolyását egy terepasztalon láthattuk, amit hang- és fényeffektusokkal kísérve mondott el a tárlatvezető. Ez sokunkban mély érzelmeket váltott ki.

A KÖVIZIG Szivárvány Nyugdíjas Klub 44 évvel ezelőtt alakult. Az alapítók a név választásánál talán a vízügyes munka sokszínűségére gondoltak. Talán arra, hogy egy tisztességes szivárvány

Folytatás a 24. oldalon →

Látogatás a Porcelánfestő Manufaktúrában

Borkóstoló Hajós-Pincefalun

A Szalmaportán mindenkit lenyűgözött a sok szalmából fonott tárgy

a földtől földig ível, az éltető fehér fény alkotó eleme, azaz átvitt értelemben, aki a víz ügyét szolgálja bármilyen szinten és ágazatban, az a szolgálat kezdetétől az élete végéig VÍZÜGYES marad! Azóta sok-sok szolgálatot letett vízügyes és családtagja lépett be a klubba és sok barátot, közeli, vagy távolabbi ismerőst veszítettünk már el. Az együttlét, ezek a közös élmények segítenek mindannyiunknak a múlttal és a jelennel való együttélésben. Valamennyi klubtag nevében köszönet ezekért a lehetőségekért, az erkölcsi és anyagi támogatásért az igazgatóság valamennyi dolgozójának, felső vezetőjének, továbbá a klub fáradhatatlan vezetőjének!

Dénesné Kádas Magdolna
Dénes György

Ópusztaszeren

A Szivárvány Nyugdíjas Klub tagjait köszöntöttük

Az Idősek Világnapja alkalmából igazgatóságunk nagytermébe invitáltuk a Szivárvány Nyugdíjas Klub tagjait. Az ENSZ közgyűlése 1991-ben nyilvánította október 1-jét az idősek világnapjává.

A rendezvény résztvevőit Holecz Magdolna gazdasági igazgatóhelyettes asszony köszöntötte, kiemelve azt, hogy ezen ünnep ugyan évente egyszer van, de a gondoskodásunk, figyelmünk, szeretetünk az év többi napján is kiterjed a vízügyes nyugdíjas klub tagjaira, azokra, akik hosszú, munkában eltöltött évek után közöttük töltik megérdemelt nyugdíjas éveiket.

A rendezvény résztvevői részére levetítettük azt a filmet, melyet a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság 2022-es évről készítettünk, betekintést engedve az igazgatóság mindennapjaiba. A képkockák beszédesebbek a szóban elmondott

A Szivárvány Nyugdíjas Klub tagjait köszöntötte Holecz Magdolna

információknál, így egy picit újra részesei lehettek mindennapjainak.

A filmvetítést megvendégelés követte, majd egy kellemes beszélgetés a klub tagjaival, visszaidézve

régi vicces történeteket, a munkában eltöltött időszakot. Tokaji Istvánné a klub elnöke köszönetét fejezte ki a kellemes délutánért.

Pozsárné Kaczkó Zita

Újra lelkes csapatok gyúrták a kolbászt a IV. KÖVIK Kolbászgyúró Versenyen

A koronavírus az előző években ellehetetlenítette a nagyobb rendezvényeket, ezért 2019 után a KÖVIK Kolbászgyúró Versenyt csak az idén tudtuk újra megszervezni. Szerencsére a lelkesedés

a régi volt, idén öt csapat jelentkezett, melyből nagy örömeinkre két csapat is a Szeghalmi Szakasz mérnökséget képviselte. A szakasz mérnökség dolgozóinak lelkesedését jól jellemzi, hogy a

korábban megrendezett pizza sütő versenyen is részt vettek, sőt már az évzáró rendezvényre is jelezték részvételüket a Szarvasi Szakasz mérnökséggel karöltve.

Folytatás a 25. oldalon ↪

Na, de térjünk vissza kicsit a kolbászgyúráásra. A nevezett csapatok között volt még a címvédő, korábbi kétszeres győztes MBSZ csapata, a VŐO csapata és a Tóttike néven induló Megyeri László és Kopcsák András fémjelezte brigád.

A zsűri is igen rangosra sikeredett. Az idei évtől hagyományt teremtő szándékkal a zsűrit csak nyugdíjas kollégák képviselik, így esett a választás Valastyán László zsűri elnökre és a két zsűri tag személyére, Berki Andrásra és Kurucz Andrásra, mely hármas híre és tapasztalata megkérdőjelezhetetlen volt számunkra.

Maga a verseny október 28-án reggel kezdődött. A szervezők a zsűrivel közösen osztották szét a csapatok részére a 10-10 kg húst, hogy elkezdődhessen a kolbászok készítése. Már a gyúráskor látszott, hogy komoly tapasztalat és tudás jellemezte az induló csapatokat, bátorságukat pedig minőségi italok fokozták. Külön öröm volt látni, hogy igazi családi rendezvényre kerekedett a verseny, hiszen a kollégák gyermekei is színesítették a napot, hatalmas kacajuk és játékuk zengte be az MBSZ nagytárgyalót. A kimagas-

A győztes csapat a zsűri elnökével

ló hangulat közepette elkészültek a minőségi kolbászok, melyeket kemencében sütöttünk meg zsűrizésre és saját fogyasztásra. A kóstolás után a zsűri kihirdette a végeredményt, a címvédő MBSZ-nek át kellett adnia a dicsőséget és az ezzel járó vándorserleget a győztes Tóttike csapatának, melyben rutinos kezek gyúrták a bajnok kolbászt. A legszebb asztalt és

tálatást is értékelte a zsűri, melyet a Szeghalmi Szakasz mérnökség csapata nyert el. Az eredményhirdetést követően a résztvevők megosztották egymással a tapasztalataikat és már a jövő évi megmérettetésre fogadkoztak. Végül minden csapat megállapította, hogy jövőre találkozunk!

Kurucz Máté

Mikulásbuli vagy játszóház?

Az igazgatóság Ifjúsági Klubja és Szakszervezete ismét megrendezte a Mikulásünnepséget. Sok-sok csillogó szemű aprósággal telt meg nagytermünk december 6-án. Az év várva várt eseményére 65 gyermek és szülei, nagyszülei látogattak el.

Sütiillat, karácsonyi fények, egy gyönyörűen feldíszített fa, na és Pepe Manó társaságában remek hangulatban telt az idő a Mikulás érkezéséig. Volt tánc, ének, vidámság, móka és kacagás. A Mikulás manói ismét nagyon szorgosak voltak és a kreatív asztalnál számtalan karácsonyi apróság várta az ügyeskező gyerekeket. A Szivárvány Nyugdíjas Klub tagjai is kitétek magukért, sok finom süttel teltek meg a gyermekpocakok. Mézeskalácsok, muffinok, hókifli, karácsonyfát formázó linzer, tökéletes, alkalomhoz illő sütiköltevények születtek. A kisebbeket játszószőnyeg is várta, a családokat pedig karácsonyi fotó-

sarok.

A Mikulást közös énekléssel hívták a gyerekek, aki nem is várakoztatta meg őket, hanem csomagokkal teli zsákjával hamarosan megérkezett. Minden gyermekről tudott valamit, ügyes, szorgalmas apró-

ságok hada vette körül, akik énekel, versekkel várták őt. Annyira a szívükbe lopta magát a nagyszakállú, hogy a végén a gyerekek nagy-nagy öleléssel köszöntek el tőle.

Folytatás a 26. oldalon →

Ami ezután következett, a szervezők arcára is mosolyt csalt, szó szerint hatalmas játszótérre változott a rendezvény helyszíne. A kisebbeknek kitett puha labdák a

terem minden pontján repültek. A vidáman szaladgáló, kergetőző, gyermeksereg abba sem akarta hagyni a játékot, jócskán ránk esteledett, mire lecsendesedett a

székház. Igazi télapóbuli részesei lehettünk, ahol valóban a „bulin” volt a hangsúly, de így van ez jól!

Pozsárné Kaczkó Zita

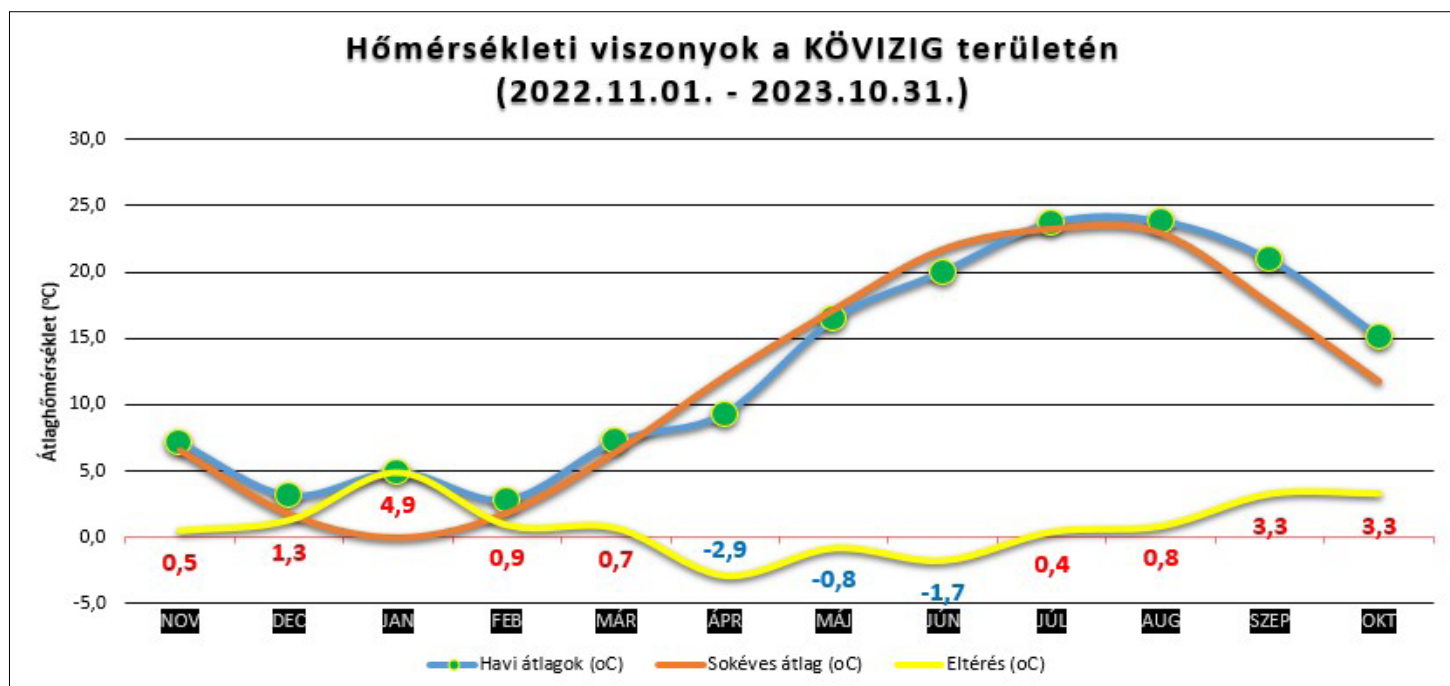
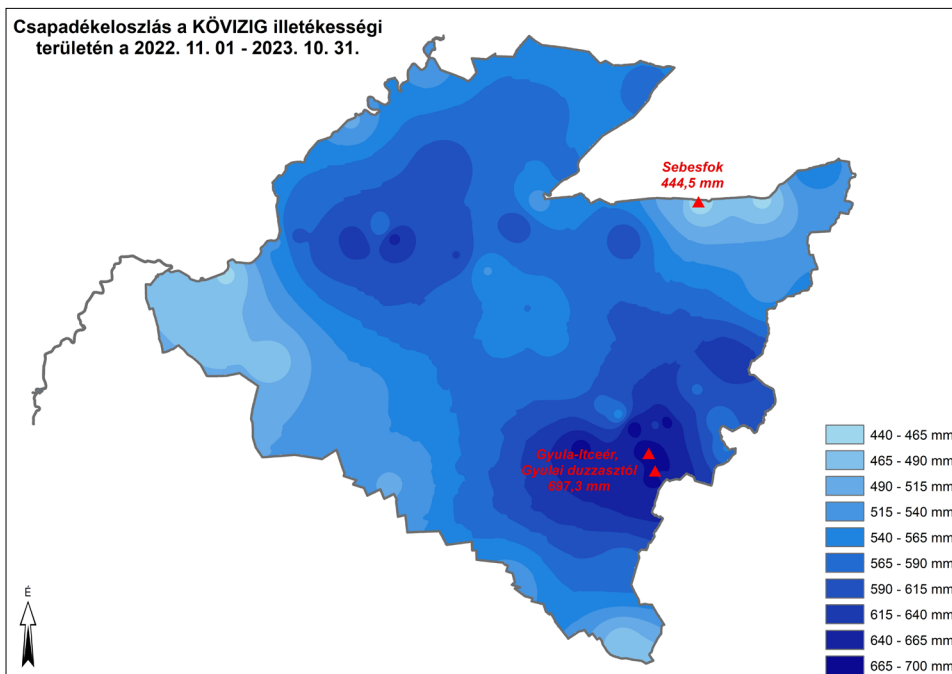
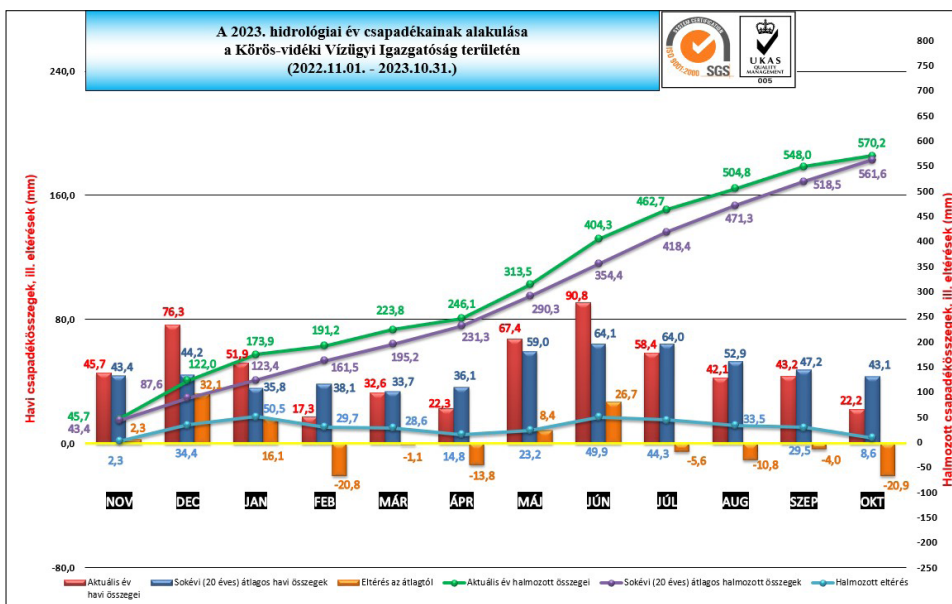
180 fokos fordulat időjárásunkban a 2023-as hidrológiai évben

Magyarországon - és a közép-európai országok többségében - november 1-et tekintik az éves hidrológiai ciklus kezdő napjának, a következő év október 31. napját pedig a záró időpontnak. A hidrológiai év a természetes vízkészlet felhalmozódási időszakát jelentő téli félévből, és a vízkészletek fokozatos csökkenésének időszakát magában foglaló nyári félévből áll. A 2023-as évről szóló összefoglalónkat az alábbiakban olvashatják.

Csapadék

A 2023-as hidrológiai év sokkal kedvezőbb volt a tavalyi évhez képest. Míg az előző szezonban történelmi aszálynak lehettünk szemtanúi, addig ebben a hidrológiai évben az időjárás - gyakorlatilag 180 fokos fordulatot végrehajtva - pozitív csapadékegyenleget produkált. Ez az eredmény legfőképp annak köszönhető, hogy a csapadékos hónapok magabiztos mértékben eredményeztek többletet, míg a hiányos hónapok száma nemcsak kevesebb volt a tavalyihoz képest, de a mértékük is bőven a túrérszhatáron belül volt. A Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén a 2023-as hidrológiai év csapadékmennyisége 570,2 mm volt, mely nem túl nagymértékű többlet a sokévi 561,6 mm-hez képest, de viszonyításképp ez a mennyiség 2022-es évben mindössze 376,3 mm volt. A csapadék mennyisége remekül indított a

Folytatás a 28. oldalon →

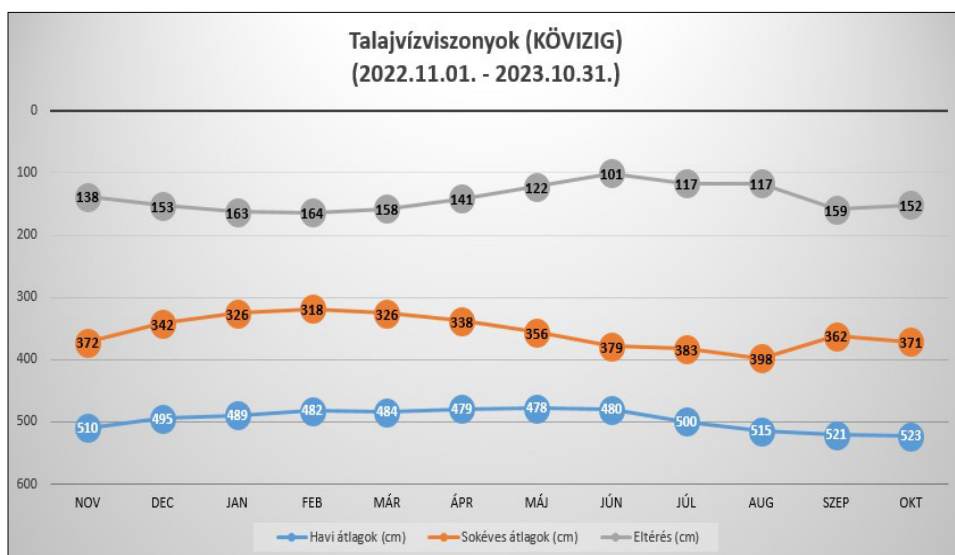

szezon elején, aztán egy kis megtorpanás következett február-április között, de a május és június hónapok tovább növelték a többlet mértékét, melynek következtében a csapadékegyenleg nem is zuhant vissza - az ezt követő hátralevő időszak hiányos hónapjai ellenére sem - negatívba. A legcsapadékosabb hónapok 2022 decembere (76,3 mm) és 2023 júniusa (90,8 mm) voltak.

A területi eloszlást vizsgálva kijelenthető, hogy a Gyulai Szakasz-mérnökség állomásai részesültek legnagyobb mértékben az éves csapadékmennyiségből, hiszen a legnagyobb napi mennyiségek közt a legtöbb alkalommal ezen a szakasz-mérnökségen észlelték a napi csúcsot. A szezon legnagyobb mennyisége egy nap alatt 83,2 mm volt, melyet Békéscsaba-Veszely állomáson mértek 2023. június 23-án. Az éves összegek versenyében a Gyulai Szakasz-mérnökség állomásai nem egy alkalommal produkáltak 600 mm feletti értékeket. A képzeletbeli dobogón a Gyula-Itceér és a Gyulai duzzasztó állomások egyaránt 697,3 mm-rel, Szeregyháza 683,1 mm-rel, és Erdőmente 682,2 mm-rel állnak. Hidrológiai éves viszonylatban a legkevesebb csapadék a Szeghalmi Szakasz-mérnökség területén hullott, a legalacsonyabb mértéket Sebesfok állomáson mérték, 444,5 mm-rel.

Léghőmérséklet

A 2023-as hidrológiai év léghőmérsékleti viszonyai alapján az átlagnál melegebb időjárásról beszélhetünk. A szezont vizsgálva három hónap kivételével minden hónap az átlag felett zárt, olykor (pl. 2023 januárja, szeptembere és októbere) ez a pozitív eltérés jókora méreteket öltött. A hidrológiai év egy enyhén melegebb novemberrel nyitott, majd a január már drasztikusan melegebb volt

a megszokott értékekhez képest, ezt követően azonban az eltérés fokozatosan csökkent, sőt a tavasz nagy részében, de még a nyár elején is az átlagnál hűvösebben alakult igazgatóságunk területi átlaga. A nyár további része, illetve az ősz első fele viszont ismét melegebb léghőmérsékletet eredményezett, melyek mértéke a januárhoz hasonlóan nagyobb volt.

Az éves területi átlag 12,9 °C volt, mely a sokévi 12 °C-hoz képest stabilan melegebb időjárást jelentett. A napi átlagok alapján a legmelegebb napnak 2023. augusztus 28-a számított, ezen a napon 29,4 °C-os középérték született, ellenben 2023. február 7-ével, amely a szezon leghidegebb napja volt a maga -2,9 °C-os átlagával. A szélsőértékek tekintetében a leghidegebbet, -11 °C-ot februárban Elekén mérték, míg a legmagasabban 2023 augusztusában állt a hőmérő higanyszála Kisörvető állomáson, ahol 39 °C-ot észleltek.

Talajvíz

A 2023-as hidrológiai év talajvízviszonyairól elmondható, hogy stabilan átlag alattira sikeredett. A területi átlag időbeni alakulásának első fele minimális növekedést mutatott, de összességé-

ben nagyon szűk tartományban mozgott, majd a szezon kétharmadánál hirtelen közel fél métert csökkent, végül 2023 októberére stabilizálódott a vízszint. A hidrológiai év igazgatósági átlaga 496 cm volt (peremmagasságtól számolva), mely a sokévi 356 cm-hez képest 140 cm-es eltérést jelent, melyben a korábbi hiányok mellett, óriási szerepe van a 2022-es történelmi léptékű aszálynak, ez ugyanis nagymértékben nyomta le a sokévi átlagot.

A havi átlagok majdnem felére jellemző volt az 500 cm vagy az azt alul múlt középérték, mely összefüggésben van az adott hónapban keletkező csapadékmennyiséggel. A napi átlagok között a szezonban 2023. június 10-én és 11-én volt a legmagasabban a talajvíztükör szintje, amikor mindkét nap során 474 cm-es napi középérték született, a szezon legalacsonyabb értéke pedig szeptember 25-ének eredménye, ezen a napon 539 cm-ig süllyedt az igazgatóság napi átlaga.

Ezen adatok alapján megállapítható, hogy a magunk mögött hagyott hidrológiai év sem sokat segített a negatív eltérések csökkentésében.

Kiss Kornél

Hidrometeorológia

A hőmérséklet, a csapadék és a talajvíz alakulása a 2023. október-december időszakban

2023 utolsó negyedében az időjárás stabilan melegebbnek bizonyult a szokásosnál, még annak ellenére is, hogy a november és december során lehulló csapadékok nem segítették felmelegedést.

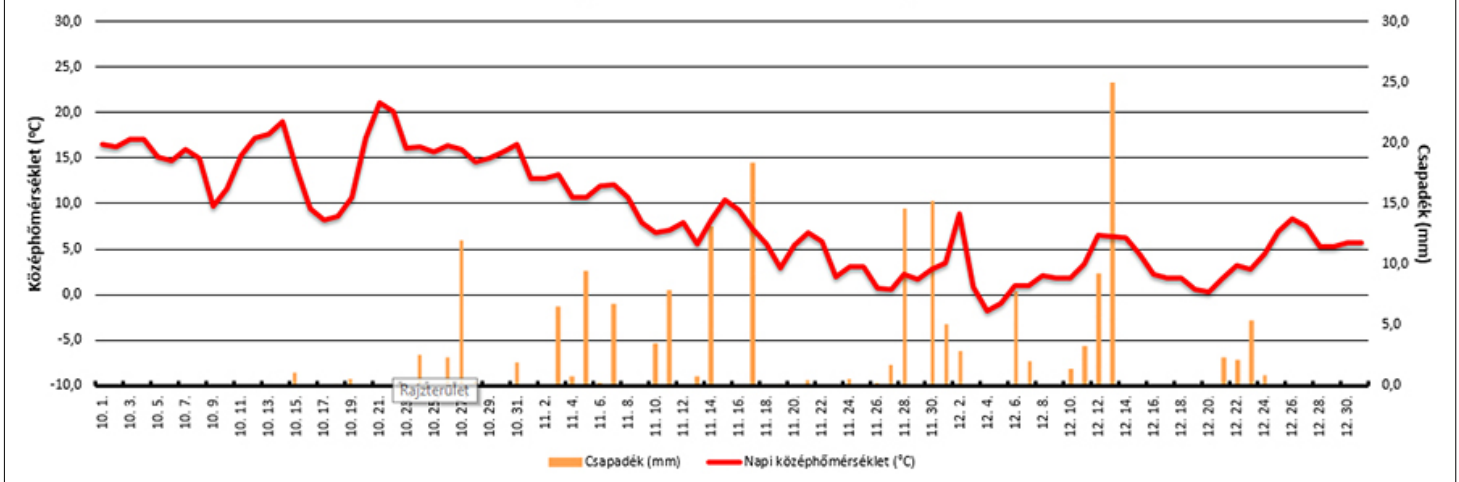
A hőmérséklet alakulása néhány hirtelen csökkenéssel és emelkedéssel indította a negyedét, majd október végén a lehűlés átváltott egy kicsivel egyenletesebb verzióba, végül az utolsó hónapot

ismét a gyors felmelegedés-lehűlés páros uralta.

Nemcsak a negyedév egésze, de az egyes hónapok is jóval a sokévi értékek felett zártak. Október

Folytatás a 29. oldalon →

A napi csapadék és a napi középhőmérséklet területi átlaga a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság területén (2023. október-december)

során volt a legnagyobb az eltérés mértéke, ekkor a havi középérték 15,2 °C volt, mely igen nagy mértékben haladta meg a megelőző 20 éves 11,8 °C-t. November hónapra a több mint 100 mm-es havi csapadék rányomta a bélyegét, de még így is produkált egy 6,9 °C-os átlagot, mely a sokévi 6,6 °C-hoz képest szintén melegebb időjárást jelentett. Decemberben pedig szintén bőséges csapadékhullás volt, ráadásul egy rövid időszakban – a karácsonyt megelőzően – havazás is előfordult, de a havi 3,5 °C-os területi átlag így is meglehetősen magasnak bizonyult a 2,1

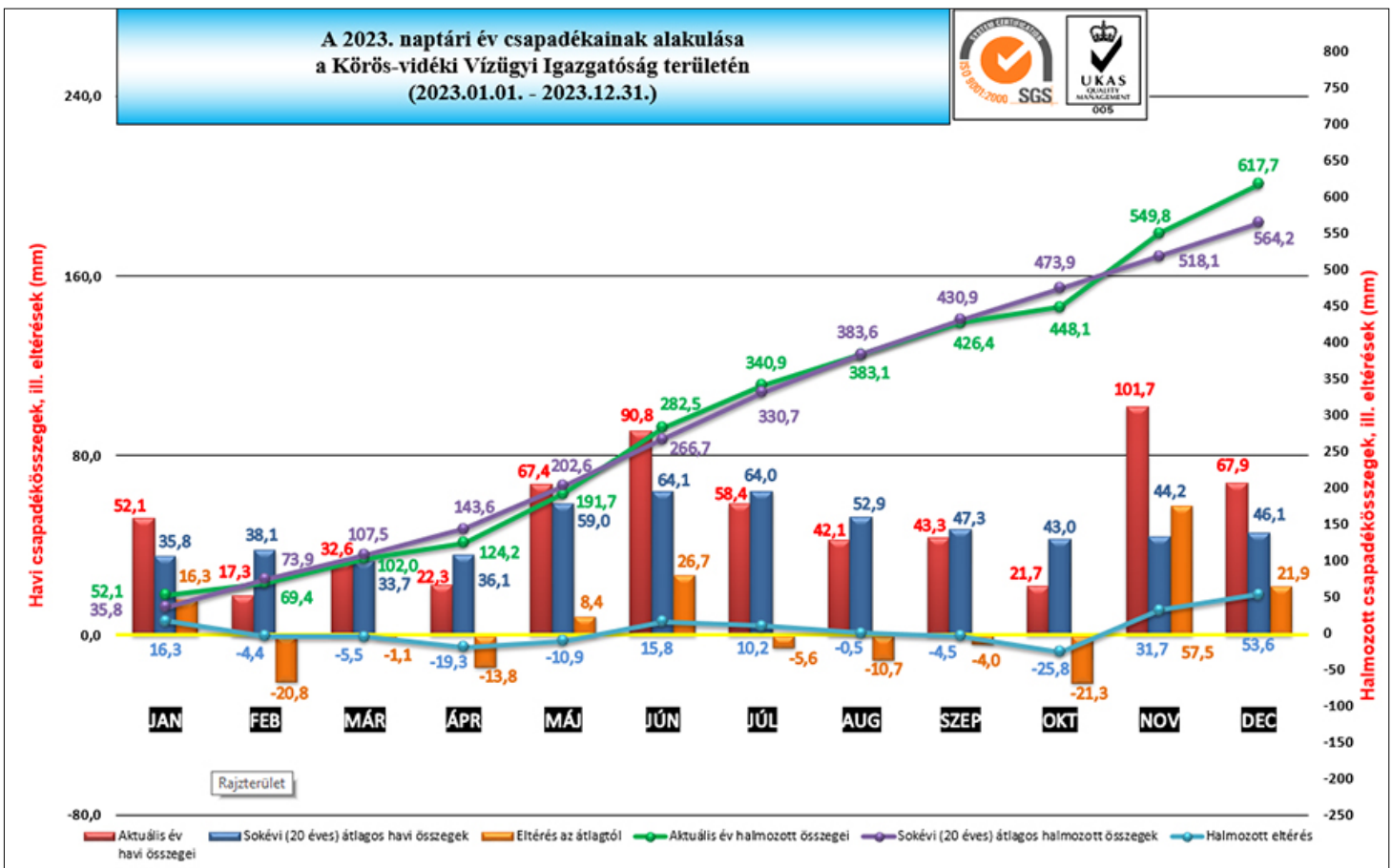
°C-os sokévi értékhez képest. A napi középértékeket vizsgálva a legmelegebb napnak október 21-e bizonyult, ezen a napon 21,1 °C-os átlagot produkáltak az állomások. A lehidegebb nap ezzel szemben -1,8 °C-al december 4-e volt. Érdekesség, hogy december 2-án még 8,1 °C-os középértéket mértek, mely mindössze 48 óra leforgása alatt zuhant az említett -1,8 °C-os napi átlagra. A szélsőértékek tekintetében -6 °C volt a mélypont, melyet Elek és Méhkerék állomásokon is észleltek, mindkét hely esetében december 5-én és 6-án. A legmaga-

sabban pedig Kisörvető állomáson volt a hőmérő higanyszála, itt október 20-án 28 °C-ig is felkúszott a napi maximumérték.

A 2023-as év utolsó negyedében - az előző időszakhoz hasonlóan - folytatódott a csapadéktöbblet eredményező időjárás, mely végül nagyban hozzájárult, hogy egyúttal a 2023-as naptári év is pozitív csapadékegyenleggel zárjon. Bár az időszak elején nehezen akart beindulni a „gépezet”, hiszen körülbelül két hétig alig születt mérhető érték, de a november kö-

Folytatás a 30. oldalon →

A 2023. naptári év csapadékeinak alakulása a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság területén (2023.01.01. - 2023.12.31.)

zépén kezdődő, majd decemberben konstans szintet produkáló csapadékos időjárásnak köszönhetően a természet végül magabiztosan szolgáltatta a megfelelő mennyiséget, így összességében elmondható, hogy „nedves” időszakkal zártuk a 2023-as szezont. A negyedik negyedév (és így 2023) végeztével, a halmozott területi átlag 617,6 mm-el zárt, mely az elmúlt hat naptári év legmagasabb értéke, ezen felül a sokévi 564,2 mm-es értékéhez képest 53,6 mm-es többlettel gyökeres változás a 2022-es „tragédiához” képest. A keletkezett mennyiség legnagyobb része november hónap során hullott (101,7 mm), de a december (67,9 mm) sem szégyenkezhet különösebben ebben a kérdésben. Érdekesség, hogy a november nem szolgáltatott kiugró napi értéket, de a hónap szinte minden napján volt mérhető mennyiség, mindössze négy nap volt teljes mértékben csapadékmentes.

Az utolsó negyedév végeztével az állomások közti versenyben a halmozott értékek kategóriájában 748,5 mm-es legmagasabb éves értékkel a Gyulai duzzasztó végzett az élen, melyet igen

szoros versenyben közelített meg Szeregyháza (741,4 mm) és Gyula-Itceér (741,3 mm) állomások. A legkevesebb mennyiséggel Szarvas végzett, ahol az év végére mindössze 481 mm-t ért el az állomás. Az utolsó negyedévet ennek ellenére átlagban a Szeghalmi Szakasz mérnökség állomásai nyerték, de éves szinten a Gyulai Szakasz mérnökség területe győzedelmeskedett.

Az egy nap alatt lehullott mennyiségek tekintetében - a nagyságrendeket figyelembe véve - nem sokban különbözött az utolsó negyedév az előzőtől. Az év utolsó időszakában 38,6 mm volt a csúcs, melyet december 13-án észleltek a Gyulai duzzasztónál, de jelentősebbnek mondható a 36 mm ugyanezen a napon Erdőmente állomáson, illetve a 33,7 mm-es érték november 17-én Körösszalkál állomáson.

Összességében megállapítható, hogy kellemes csapadékos évet zártunk, ez pedig sokat javított a 2022-es viszonyokhoz képest és némi bizakodásra ad okot a jövőt illetően.

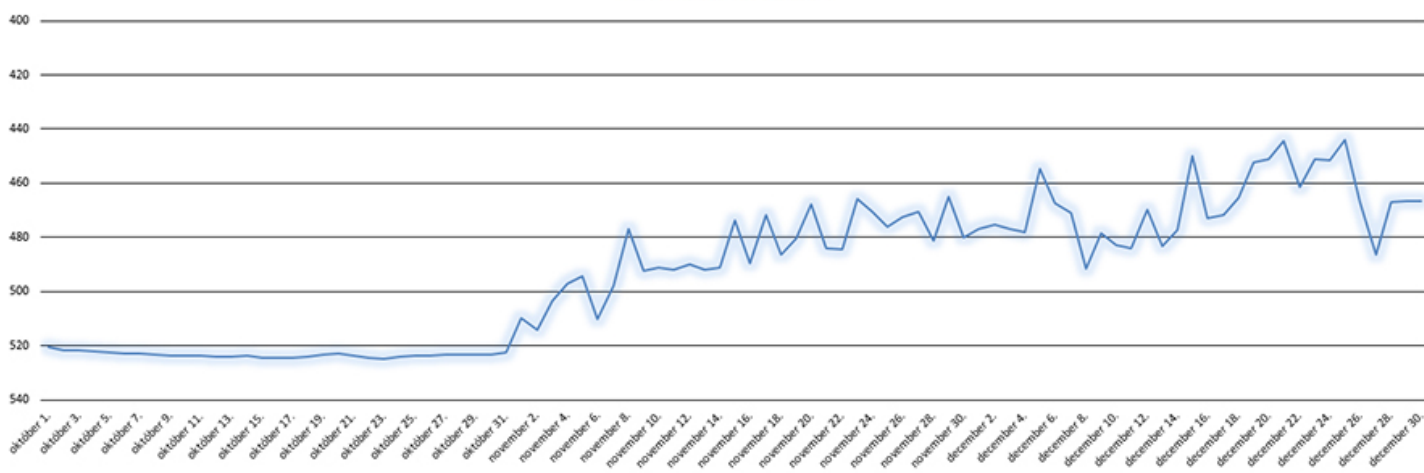
A talajvízviszonyok szempontjából a negyedévet alapvetően a talajvízszint növekedése határoz-

ta meg, bár ahogyan a mellékelt ábrán látható, az időszak elején gyakorlatilag konstans értékeket produkált az igazgatóság területi átlaga, mely tulajdonképpen egy előző negyedévben beindult csökkenés megtorpanása. Mindössze október végén kezdett emelkedni az átlag, mely után november és december hónapok során a területen lehulló csapadékok is rátettek még egy lapáttal az addigiakra.

A negyedév átlagos talajvízszintje (peremmagasságtól számolva) 492 cm volt, mely egyértelmű növekedés az előző időszakhoz képest, de ebben a legnagyobb szerepe az év utolsó két hónapjában keletkezett csapadékoknak volt. Hónapokra lebontva: a havi területi átlag október során még csak 523 cm-en volt, mely novemberre jókora emelkedést produkált és 486 cm-t ért el, majd december során már 468 cm-el zárta az évet. A napi átlagokat vizsgálva a napi középérték 525 cm-en volt a legalacsonyabban október 16-17-én, illetve 23-án, a legmagasabban pedig december 21-én és 25-én volt, mindkét esetben 444 cm-t mértek átlagosan az igazgatóság felszínközeli állomásai.

Kiss Kornél

Napi talajvízszint-átlagok
(peremmagasságtól számolva, cm-ben)
2023. október-december

Hidrológia

Folyóink vízjárása október-december hónapokban

A Körösökön az utolsó negyedévben kis- és nagyvizes időszakokat is megfigyelhettünk. Októberben többnyire duzzasztott állapotok uralkodtak. December hónapban a vízgyűjtő területen lehullott nagyobb mennyiségű csapadéknak

és a hó olvadásnak köszönhetően ár hullám alakult ki, ami több folyószakaszon is I. fokú készültséget eredményezett.

A határon túlról érkező vízmenyiségek az időszak első felében

nem változtak jelentősen, a második felében a vízgyűjtő területen lehulló nagyobb mértékű csapadékkal párhuzamosan növekedni kezdtek.

A vízkészlet növelése érdekében

Folytatás a 31. oldalon →

